

عاشیق داستانلاری

لیلی و مجنون

- ✓ بابا نئیشان و پریراد
- ✓ سرخوش و محبوب
- ✓ یادگار و گولابتین
- ✓ لاسد و سلطنت

مولف:

عاشیق حسین سامی

عاشيق داستانلاری

لیلی و مجنون

مؤلف: عاشیق حسین ساعی

ساعی. حسین، ۱۳۴۵
داستان لیلی و مجنون / مولف حسین ساعی....
تبریز: زر قلم، ۱۳۸۰
۱۲۰ ص.
ISBN 964-6953-13-1
فهرست نویسی بر اساس اطلاعات فیبا.
عنوان دیگر: داستان لیلی و مجنون عاشیق داستانلاری
ترکی.

۱- شعر ترکی -- ایران -- قرن ۱۴، الف، عنوان.
ب، عنوان: داستان لیلی و مجنون عاشیق داستانلاری
۳۱۴/س ۲۴۵۲۴ PL
۸۹۴/۳۶۱۱
۱۳۸۰ د ۱۸۱س
۱۳۸۰

۸۱۴۵-۱۰م

کتابخانه ملی ایران

تبریز دفتر انتشارات زر قلم

تلفن ۵۵۶۷۴۸۲

نام کتاب: داستان لیلی و مجنون و عاشیق داستانلاری
مؤلف: عاشیق حسین ساعی   ناشر: انتشارات زر قلم

تعداد چاپ: ۱۵۰۰ جلد

چاپ: دوم چاپخانه: کیهان

صفحه: ۱۲۰ قیمت ۷۵۰۰ ریال

شابک ۱-۱۳-۶۹۵۳-۹۶۴

ISBN 964 6953 13 1

حق چاپ و امتیاز محفوظ است به ناشر

باشلانیش

آذربایجانین عاشیق صنعتیندهن صحبت اولاندا گره ک خلق
داستانلاریندان صحبت اولسون بیزیم خلق داستانلاری ائل آراسیندا
بیؤک یثرتوتان قدرته صاحب اولاندور عاشیقلار اونلاری ائلده ن اوبادان
یغب ایندیه قده رساخلابیلار گینه ده بیر تازه کتاب سیزلره تقدیم ائدیره م
اودا لیلی و مجنون داستانی دور بو کتابلار حاقیندا زحمت چکن چاپا
حاضرائیله یین رزقلم نشریاتی طرفینده ن من تشکر ائدیپ اونلاراجان
ساغلیقی آرزو ائدیره م.

مورخه ۷۹/۱۱/۲۳

عاشیق حسین ساعی

اوستادلار عبرت نامه ائيله داستانی باشلارلار بیر عبرت نامه

چارخ دولانندی، باختیم تا پدی تنزل،

اقبالیم، ادبارا دؤندو نه دؤندو!

جان دئییه ن دوستلاریم، شوخ گؤزللریم،

اوسون آلماز مارا دؤندو نه دؤندو!

* * *

فرهاد گوردو سؤدی شیرین جامالین،

شیرین دوست الیندن شیرین جام آلین،

شیرین جه دولتین، شیرین جه مالین،

آخیر زهر مارا دؤندو نه دؤندو.

* * *

دادستین الیندن چرخ کجمدارا

گونوم قارا کئچدی، ایشیم آه و زار،

های وثره م، قییی ووررام، ائيله میر شکار،

طرلان باختیم سارا دؤندو نه دؤندو.

* * *

بو درد قالدی علسگرین جانیندا،

حاق، نا حاق سئچیله ر حاق دیوانیندا،

گوهر زیبیل اولدو و نادان یانیندا،

دونیا منه تارا دؤندو نه دؤندو.

اوستادلار استاد نامه ائيله داستانی باشلار بیزده بیر اوستاد نامه دیشه ک

داد سنین الیندن آ قانلی فلک،

کؤنول حسرت قالدی یارا دگمه میش.

کؤهنه یارام قوور ائيله دی تزه دن،

طیب نشتر وورد و یارا دگمه میش.

* * *

گوزوم قالدی الف - بی ده، یاسین ده،

یارادانیم کؤمه ک ائيله یا سین ده،

قالدیم سمندر تک غم دریا سینده

یاندی بال و پریم نارا دگمه میش

* * *

علسگر عصیانین چیخیدی سان دان،

اۆلدورسن زنبورال چکمزشان دان،
هر جائی دن، مخنث دن نادان دان،
نه سۆز قالدی صنعتکارا دگمه میش!؟

* * *

حقیقت نامه

تزه آشنالیغین، کؤهنه دوستلوغون،
فرقی وار قیش ایله، یاز آراسیندا.
نامرد ده قایدادیر کسر باسدیغین،
هر کس حساب چکسین اؤز آراسیندا.

* * *

قدرت دن اوجالان ظلم ایله ائتمز،
حاق دان یانان چیراغ باد ایله سؤنمز،
دوست دوست دان اینجییه ر قلب دن دؤنمز،
اولار بیر آز، ارک - ناز آراسیندا.

* * *

علسگرم غم و محنت دی یوکوم،

فیل چکمز بو دردی من نئجه چکیم،

حق ایله ناحقی آختاران حاکیم،

تاپار قولاق ایله، گۆز آراسیندان

کلک مطلب او ستونه شهر بغدادا بیر فیروز تاجر واریدی ثروتی
 حددن چیخمشدیر عبدالله آدلی بیر نفرین اوشاق او زونه اولاد ائيله
 میشدیر بیرگون فیروز تاجر ثولور مال دولت قالیر عبدالله تاجر عبدالله
 یاواش یاواش تاجر لیق ائيله مه گه باشلایر بیر گۆزه ل گویچک قیز
 آلدی باشلادی لذت چکمه گه الله تعالی بونا بیر اولاد مرحمت ائيله دی
 اونون آدین قویدولار قیس یاواش یاواش بوی اتدی آلتی یاشینا دولدو
 بونون ایشیبی گوجی اغلاماقدیر. هر قدر ائيله دیلر اغلاماقی قورتارمیر
 قیزلار ائيله شهرین بولاغنین باشیندا جمع اولوبلار قیس گیتردی آناسی
 همین بولاغین باشینا اوردا قیزلار بونو هر ه سی بیر یول قوجاغینا الدی
 ینه ده اغلادی گۆردولر کناردا جلالی بیر قیز اوشاغی وار قیس او زون
 آتیراونون اوستونه دیدیلر بوکیمدیر هامی دیدی بومحمود شاه قیزی
 لیلادی اوشاغی وئر دیلر بونون قوجاغینا قیس داهاه دینمه دی بوخیری

قیسین آتاسی عبدالله تاجر ویردیله شاد اولوب گلدی گوردوکی قیس بیر قیزین قوجاغیندا اوینایر دیدی بو کیمدیر دیدیلر محمود شاهین قیزی لیلادی بو زمان تاجر عبدالله گلیب شهرین ادلی سانلی آق ساقاللاریندان گوتوروب گلدی محمود شاهین حضورنا دیدی قوربان منیم اوغلوم هیچ کیمین قوجاغیندا دوزمور تکجه سنین قیزین لیلانین قوجاغیندا دورور اولار ایرما بیر بیرلرینده ن با هم مکتبه گتدسینلر محمود شاه قبول ائیله دی بونلار با هم مکتبه گتدیر اوردبا با هم درس اوخویورلار بولار اون ایکی یاشلارینا دولوبلار بیر بیرینه عشقده ن دانیشیب شاد اولوب بیرگون بولارین عشقده ن دانیشماسین لیلانین آناسینا دئیرلر لیلانین آناسی بونلاری گوردو گوردوکی بونلار عشقده ن دانیشیرلار بو جریانی محمود شاه خبر ویردیله محمود شاه داها لیلانی قیس ده ن ایردی قیز ناراحت آناسی دیدی بالانیه ناراحت سان دور آیاغا قیز لارینان گیت گزدولان حالین دوزه لیسن بولار قیزلارینان با هم جمع اولدولار گلدیلر. بغدادین اطرافنی گوزه ل چمن زاردی اوردبا چادر قوروب اوتوردولار قیزلارین هره سیننی بیر یانا یولادی او زوده بیر قارالتی گوروب او ناساری گلدی گوردوکی قیس اوتوروب آغلایر لیلانی گوژه ن گوژه ک آغلایا آغلایا

لیلیه نه دئیب.

نه مدتدور جمالوی گورموره م.
سالیب منی غم بو حاله سؤگیلم.
ال اوزادیب قیزیل گولون درمه ره م.
باشیم دوشوب قالما قالا سؤگیلم.

* * *

محببتین سالیب منی دربه در
مسکنیم اولوبدور بیابان چوللر
او علی مرتضی ساقی کوثر
و یریب منه بیر پیاله سؤگیلم

* * *

من قیسه م در دینده ن اولموشام شیدا
سیریمی دئمه ره م اغیاره یادا
سن منیم من سنین فانی دونیادا
بو دونیاده سن بیر لاله سؤگیلم.

سۆز تمام بولار قوش تکی دولاشدیلار بیر بیرینه قیزلار گوردولرکی
 قیس ائيله لیلی خانیم قول بویون اولاندا بیهوش اولوبلار قیزلار
 بولاری بیر بیر ینده ن آیریپ لیلانی گیتیرلر قیزلار گوردولرکی لیلایا
 اویانیب دالی باخیر بولار گلدیلر ائولرینه لیلایا حالی اوزونده ده گیل یمک
 ایچمگی یوخدور

«گلین ایشیداق قیسده ن»

هر ده ن بیر گلیر ائولرینه قائیدیر چوله داها چولده قالماقدا لیلایا
 اوتوروب پنجره قاباغیندا باخیر گوردوکی یولداشلاری مکتباخانه ده ن
 گلیر بوردا دیدی دایانین قیس ده ن منه خبر ویرین یولداشلاری دیدی
 قیس یوخدو بوردا گوره ک یولداشلارینا نه سؤیله دی

دسته دسته گنده ن قیزلار

ده یارا دورماسین گلسین

سوروشسا گونومی قارا

ده یارا دورماسین گلسین

* * *

او چونون اوودسیتینده
 آنا مدیر جانیم قصد ینده
 الا گوز قیسین او ستونده
 دوشوموشم زنداناگسین.

* * *

لیلا قوربان اولسون سیزه
 تئلریزی توکون اوزه
 گئدین دئین قاراگوزه
 سفینب سوبحاناگلسین.

نامه نی یازدی آتدی دیدی ای قیزلار نامه نی ویرین قیسه قائیدی ائوه
 اوردا قیسین عکسین قویوب قاباغینا آغلایر گوردوکی آناسی گلیر، عکس
 گیزلتی آناسی دیدی بالانه او خویورسان آناسی بوردا گوره ک قیزینا نه
 دئیب

اشتمشه م منیم بالام

بی بوفای یارا اولموسان

محبتین بلاسیندان

نه تنزخبر داراولموسان

* * *

لیلا

آنا منده ن نه ایسته رسن

هیچ کیمه من یار ده گیلیم.

عاشیق معشوق دانیشیرسان

من کی خبردار ده گیلیم.

* * *

آناسی

نه لاز مدیر دوست یانیندا

قالدیم دیلر داستانیندا

بوغدادین بوستانیندا

آچیب لاله زار اولموسان

* * *

لیلا

او خویورام مکتبده من
ادبده من معرفتده من
نه عجمده عربده من
هیچ واخت گناهکار ده گیلیم

* * *

آناسی

سن سن گوز لدر ایچره باش
ایتمه سیرین عالمه فاش
قینارمنی یار یولداش
دئیرکی بی عار اولموسان

* * *

لیلا

گوز یاشیم آرتیقدی چایدان
سوروش سن جمله هم تایدان
نه ایسته رسن بولیلاده ن

بی ناموس بی عار ده گیلیم

دیدى آنانىه منى دانلادین لیلانگئدیب اوز اوتاغینا اوردا غم لى حال
 اوتوروب آناسى گلیب دیدى نیه بیله پریشانسان دیدى آناقوى گئدیم
 دولانماغا آناسى راضى اولمادی سحرجن یاتدی سحر واختی گوردو
 یولداشلار مکتبه گئدیر بولاری گورنده دیدى قیسه دئین گلسین
 یولداشلاری نامهنى ساخلادیلار قیس دها چوللرده دولانیر هرده ن ائوه
 گلیر هرده ن چوله قاچیر بیرگون ائوه گلیب آناسى گوردو بالا آغلایر دیدى
 بالانیه آغلایرسان بوردا ناراحت اولوب اوره گى دار یخیر آناسى دها
 دینمهدى قیس دوروب گلدی مکتب خانیه اوردا لیلایازان نامه لری
 وئیردیلر قیسه قیس ناراحت اولوب یولداشلاری بونون کونلون آلدیلار
 هره بیر یاندا معلم گوردوکی قیس گلیب معلمی گلدی بالا هارادا
 قالمشدین معلمی بونون اوزونده ن گوزونده ن او پوپ گتیردی مدرسه یه
 اوردا درس ویریر معلمی دیدى نیه داغلارا قاچیرسان بوردا معلمه بیله

دئیب

حلال ائيله همت ائيله افنديم
 اوزتو توشام بيابانه گئديره م
 منيب سمنديمي سوروب ميدانه
 منزل سوروب بيابانه گئديره م

* * *

گورونمور نگاريم دو شموشم درده
 چون عشقين سوادسي دولانير سرده
 گلميري قراريم دورام بير ئيرده
 منزل سوروب بيابانه گئديره م

* * *

باشايشمزدی در سم سواديم
 ترسه يازدی چرخي فلک مراديم
 من قيسديم مجنون قويولدی آديم
 باش آلميشام بيابانه گئديره م

سوزتمام معلمی نقدر دیدی مجنون قبول ائيلمه دی مجنون

گوتوروب یول ائيله دی یولداشلارنین یانیا لایلا اولان یثره باخدی غم

ائيله دی شاعر یازیر

یاندی جانیم هیجر ایله وصل رخ یار ایسته رم

دردمندم فرقم، درمان دیدار ایسته رم

بولبول زارم، دئیل بیهوده افغان ائتدیگیم.

قالمیشام نالان قفس قئیدین ده گولزار ایسته رم

دهر بازارین ده کاساددیر متاع همتم

بو متاعی ساتماغا بیر اوزگه بازار ایسته رم

فانی اولماق ایسته رم یعنی بالای دهرده

راحت جسم ضعیف و جان افکار ایسته رم

نولاگر قیلسام شب هیجران تمنای اجل

نئيله یم؟ چوخ دور غمیم دفعینه غمخوار ایسته رم

چون بقا بزمین ده دیر دلدار من هم دورمازام

یوفنا عالم ده بزم وصل دلدار ایسته رم

ای فضولی ایسته مز کیمسه رضاسی ایله فنا

من کی بوندان اوزگه بیلمه م چاره، ناچار ایسته رم

اوره گی دولدو دوره یه باخدی هر کس اوز ئیرینده او توروب کونلو غم

ایله دی گوره ک یولداشلارینا بوردانه دئیب

مکتبه جمع اولان نورس جاوانلار

گلین بیر بیر حلا لاشاق گئدیسه م

طالبم هر علمه سودایه خانلار

گلین بیر بیر خلالاشاق گئدیسه م

* * *

قضا قدر قارا یازدی حالیم

آتام انام قان اغلایار حالیم

یا رسوداسی دوشوب کج خیالیم

گلین بیر بیر حلالاشاق گئدیسه م

* * *

منی درده سالان مئی ساقدی

سینه م اوسته بیلین هجران داغدی
 یولداشلاریم قیسین آخیر چاغی دی
 گلین بیر بیر حلالاشان گئدییره م

مجنون سوزون قورتاریب یول ائیله دی اوز عمارتترینه لیلا یادینا
 دوشوب یول ائیله دی چوللره داغلارداقالیر

«ایشیdaq لیلادهن»

لیلا دیدی مکتب یولداشلارینا مجنوندان نه خبر خبر ویره ن اولمادی
 لیلا یولداشلارین گو توروب گلدیلر چوللرده دولانماغا قیزلار داغدی
 گؤل درماغا مشغول اولوبلار لیلا مجنونو اختاریری گلدی گورودکی
 مجنون توز ایچینده اغلایا اغلایا گوره ک نه دیدی

سنه قوربان اولوم کرملی خدا
 گلیب بیر منزله یارا او غزادیم
 رحیم سن کریم سن هم مشکل گشا

یارادیقین روزگارا اوغرادیم

* * *

بیر آدین یداله بیر آدین و دود

سندن میوه لر نیر تمامی مقصود

سن ویر مرادیمی یا هی معبود

اختار دیقم خیر داره | اوغرادیم

* * *

بهارین فصلینده او خور بولبوللر

آچلیب چیچگلر شادا اولوب گؤلر

دیوانیم منه لیلی دئیهرلر

گۆزله دیقیم و فاداره اوغرادیم

سۆز تمام اولونوب مجنون باخدی لیلانی گؤروب قول بویون

اولدولار بوردا شاعر یازیرکی

غزل

اسیر زولفونم، من تک غلام زنگبار اولماز
 شهید قاشینام، من تک قتیل زخم‌دار اولماز
 کمان ابرویه تاي اولماز، سینان مژگانینا اصلاً
 مژهن تک تیر و قاشین گسیممی تیغ آبدار اولماز
 باخارمی من کیمی کج - کج ختن ده آهوی چینی؟
 گوزون تک ای گوزوم نورو، داهانرگس خومار اولماز
 آچیلماز غنچه حسرتدن، شگفته گول دود اغین تک
 منیم تک گولشن ایچره هیچ بولبول بیقرار اولماز
 گوزه للیک سنده اولموش پایدار و برقرار ایدوست
 ولی حسن و ملاحت هر گوزه لده پایدار اولماز
 منیم بوناله و آهیم فلک لردن کئچیب باله
 سالیب عالمیره شوری، بئله محکم حاصار اولماز
 اودوزدوم نقش ابرونا، کونول ملکون محبتله
 لبون عشقینده جان نقدین، منیم تک بدقمار اولماز
 شکایت ائیله مه، مختار یارین جور و ظلموندن
 بوکادات دیرکی عالمده جفاسیز بیر نگار اولماز

ایشیدین قیزلاردان هره سی بیر دسته گول دریب گلدیلر لیلانی
 مجنونون یانیندا تاپدیلار قول بویون لیللا گوردولر قیزلار گلدی دوروب
 یولا روان اولدولار گلیب چیخدیلار ائولرینه

«ایشیداق مجنوندان»

یازیق مجنون اوچ گون بیهوشی قالدی اوچ گوندهن صورنا اویانیب
 داغلار قاشدی داغلاردا داشلاردا قالیب عبدالله تاجر اوغلون یادینا
 سالیب دوروب گلدی داغلاردا بو مجنونو تاپسین بونو گلیب بولاغین
 باشیندا تاپیب ائولرینه گیتردی دیدی لیلی ائوده دیر سنی آپاریرام طویون
 ائدهم بولار گلیب لر ائولرینه مجنون دیدی آنا لیللا هانی بوردا ناراحت
 قالیب آناسی دیدی ایندی گلر مجنونون گوزو قاپیدا قالیب

قدم قویوب حضورنا گلمشم

آنا هانی مهربانیم گورونمه ز

گورونمور گوزومون سلطانی خانی

آلا گوزلوماه تا بانیم گوزونمه ز

* * *

لیلا یارین سوداسینا دو شموشم
 آلا گوزجانانا عاشیق اولموشام
 سوراغینی سیزین ائوده آلمیشام
 سؤیله نیه نوجوانیم گؤرونمه ز

* * *

مجنونام سوراغیم دوشوبدور دیله
 اودورکی قاجیرام گؤرورسن چوله
 آنا یالان دئمه دوغروسون سؤیله
 تخت اوستونده سلیمانیم گؤزونمه ز

سوز تمام دوباره چوله دوشوب خواجه عبدالله بنون سوراغین آلدی
 داغلاردا تاپا بیلمه دی بغدادان آق ساقال گوتوروب گلدیلمر محمود شاهین
 خدمتینه دیدی مجنون دلی اولوب گل قیزی وییر آلیم اوغولوما محمود
 شاه دیدی گیت اوغلوون شفا سینی ال گل قیزی وییریم.
 خواجه عبدالله اوردان دو روب گلیب ائولرینه اوزونه چوره ک

گوتوروب روانه راه اولوب گلیب اوغولون آپارسین پیره اوردان شفاسین
 آلسین اوغولون بولاغین باشیندا توتوب دیدی گل گئده ک ائوه طوی ائده
 ک ائیلجه بولار گلیر خواجه عبدالبوللارینی پیره سالدیلار بوردا مجنون
 گوردوکی آتاسی بونو پیره آپاریر بوردا بیله دئیر.

گؤیونن گئده ن بش اونون دورنام

آپاریرلار پیره منی

مگر من دلی اولموشام

آپاریرلار پیره منی

* * *

اوجا داغلاردی مسکنیم

هیچ بیلی ده گیل مکانیم

گؤرسیز دئین لیلی یارم

آپاریرلار پیره منی

* * *

مجنونام دوشموشم لوا

در دیمه ایلم دعوا
 لیلی یازسین منه دوا
 آپاریرلار پیرده منی

بونلار یولا روان اولدولار مکه ده بونلار زیارت ائیله دیلر دیدی سنده
 مطلبین ایسته مجنون دیدی الله منی لیلاده ن ایریما خواجه عبدالله بوردا
 گۆره ک پیرده ده ن نه ایسته یر

ای کانلی شفاعت صاحبی کرم
 ایسته ره م در دیمه عطالر سنده ن
 از لینده ن یارانیبسان گۆزه لسن
 ایسته ره م در دیمه چارالار سنده ن

* * *

ایشیده ر یارادان ائلین فریادین
 مولانی ایسته سن ائدیرامدادین
 ابراهیم خلیل الله یاپیپ بینادین

قوی اولسون بیزلره عطالر سنده ن

* * *

سالماگل قایما بیول عزانی

قوی سوره ک دونیادا ذوقی صفانی

بودیوانه اوغلو ماگل ویرشفانی

عبدالادا گؤروسون شفالار سنده ن

بوردان آیریلیب بولار یولا روان اولدولار یولدا آتاسیندان ایریلیب

قاشدی خواجه عبدالله داها تاپاییلمه دی قائیدی اتولرینه ایشیده ک

مجنوندان گؤردوکی آختیارالده ن گئدیر بیله دیدی

منی یوخدان وارائيله یین

گل ناکام تولدرومه منی

درد ده گرفتار ائيله یین

گل ناکام تولدرومه منی

* * *

گیزلین سؤزوم هیچ کیم بیلمز

بیلینده علاج ائیلمه مز
بوگ اوره ک شاد اولوب گولمز
گل ناکام تولدرومه منی

* * *

مجنونام درده پوسته
بیابانلار ایچره خسته
خبریم یتیشمز دوستا
گل ناکام تولدرومه منی

سؤز تمام اولوب یولا روان گوردوکی بیر نفر الینده بیر آهو
کتیریر دیدی صیاد دایان گوروم بو آهونو هارا آپاریرسان دیدی آپاریرام
ساتام پول قازانام مجنون دئیله ندی اونو بوشلا سال منیم بوینوما آپار
لیلانین عمارتینه سنه یاخشی پول ویره ر

مثال

اؤلور جهاندا گوروم هانسی لاله زار گولو

سنین اوزون کیمی، ای یار گول عذار گولو
 لبین نه؟ لعل یمن، پیکرین نه؟ برگ سمن
 بویون نه؟ سرو چمن، عارضین نه، نارگولو
 جهاندا روز ازل دن وثریدیلر قسمت
 مین عاشقه سنی، بیر بولبوله هزار گولو
 بو خط عارض له، قوی قدم گولوستانه
 بنوشه وار گئنه ائیلر شرمسار گولو
 اوگول عذارینی قوی بولبول خزان گورسون
 کی دوشمه سین یادینا بیرده، نوبهار گولو
 منه اولما گولوم، بولبولو چوخ اینجیتمه
 قویار مگر بو طراوتد، نوبهار گولو؟
 آز ائيله ناله، گل ای عندلیب، غنچه صفت
 مبادا ائيله یه دلتنگ آه و زار، گولو
 توکولدو هر یرته گولگون سرشکین ای «ناشی»
 آچیلدی گورنشجه صحرا و کوهسار گولو؟

صیاد قبول ایله دی زنجیری سالدی مجنونون بوینونا گلدی شهره

اوردا لیلانین عمارتینین قباغیندا بيله دیدی

ای دینیم ایمانیم دور ویر پایمی

سائیلام قاپوادرمانا گلدیم

زنجیری سالمیشام قدی بو یوما

احساس ائيله گینان احسانه گلدیم

* * *

جنونلیقا سبب اولوبدور عشقینن

بینائی کونلومی یخیددی عشقین

منی صحرالره سالییدی عشقین

ظلماتدان قورتاریب امانا گلدیم

* * *

مجنونام بیر نورا اولمشام اثر

گوستر جمالوی ماه منور

گلمشم قاپوا بوینومدا زنجیر

قبول ائيله گينان فرمان گلديم

سوز تمام مجنون چوله قاشدی

«گلین ایشیداق سلام شاهزاده ن»

سلام شاهزاده گلیب آناسیندان اجازه آلیب شیکاره چیخدی گلیب
بغدادا بیر گولوباغچایه دوشدو لیلی خانیمی گوروب عاشیق معشوق
اولوب دیدی بوکمین قیزدور وزیرى دیدی بو محمود شاهین قیزی
لیلادی داها اختیاری قالمادی قائیدی ائولرینه آنام گره ک بونوالسین
بوسوز و آناسینا دیدیلر آناسی قبول ائيله دی آق ساقاللاردان یولادی
ائلچی اولوب قیزی آلدیلار بوخبری بیر نفر بیتردی مجنوناکسی ای دل
غافیل نیه اوتورموسان لیلانی ویردیلر سلام شاهزاده بویاندان گلین

«ایشیداق نوفل پهلواندان»

نوفل پهلوان دیدی بالا حاضر اولون داغلارا شیکاره چیخاق
یولداشلاری گوتوروب گلدیلر یولدا مجنون راست گلدیلر دیدی بالا
آدین نه دیر دیدی مجنون بیله دیشنده تانیدی مجنونو گوره ک نه دیدی

آهی زارله کنده ن جوان

قالخ دردینی سؤیله منه

نه ده اولدون ترکی وطن

قالخ دردینی سؤیله منه

* * *

دوشمانلار باغیرین پیله ره م

حقیقتی من سؤیله ره م

قانینامین قان ائیلره م

قالخ دردینی سؤیله منه

* * *

نوفله م سنی گوتوره م

وطنینه تئز بیتره م

دردینه چاره ایلره م

قالخ دردینی سؤیله منه

سوز تمام ایاق باش جریانی صحبت ائيله دی مجنون بوردا نوفل

پهلوان دیدی سنی قورتارام یا لیلی نی آلام یا بغدادی داغدارام محمود
 شاه خبر دار اولوب جنگ اماده اولوب جنگ باشلانندی نوفل پهلوان دعوا
 گونو ایسته دی بولاری تولدورسون مجنون داش گۆتوروب اتیر نوفل
 پهلوانا نوفل پهلوان دیدی منه نیه داش آتیرسان دیدی منه بیله قیزی آلمما
 اوندنا منیم او چون باخشی اولماز نوفل پهلوان بیله گۆرنده قائیدی
 محمود شاه بیر قاصد یولادی دیدی سلام شاهزاده گل سین طویون ائیله
 سین لیلی بوخبری ایشیدیب ناراحت اولوب آتا آناسی با هم یولا روان
 داغلاردا گزماغا چیخدیلار آرا و وران قاردا اونلارینان گئتدی لیلی گلدی
 داغین کنارینا گۆردوکی کهلیک اوخویور بوردا اوره گی طغیان ائیله دی
 گوره که نه دیدی

بهارین گۆزه ل چاغیندا

نه او خورسان گۆزه ل کهلیک

یاندیریب یاخارسن منی

نه او خورسان گۆزه ل کهلیک

* * *

داغدا داشدا بئله گزمه

اوره گمین یاشین ازمه

دوشمان گورجک بيله سوزومه

نه او خورسان گؤزه ل کهلیک

* * *

لیلی دئیه ر او یون او یون

با غریم باشی اولوب دو یون

الیم یتمیر یارا بوگون

نه او خورسان گؤزه ل کهلیک

سوز تمام کهلیک اوشدو لیلی ده اونون دالنیجا گتدی مجنونو گوردو

او ردا بیرقارا ایلان یاتیب اودا مجنونون یانیندا مجنوننی یوخودان

اویاتمادی بوردا لیلی بئله دیدی

باش گوئروب خدمتینه گلیمیشم

صاف اوره کلی مهربانیم اویان گل

سنی من اوزومه همدم بیلیمیشم

صاف اوره کلی مهربانیم او یان گل

* * *

بيله غملى ياتما آچ گوزون او یان

ايله اوز دردینی سن منه بیان

گلیبدی یانینا بفالی لیلان

صاف اوره کلی مهربانیم او یان گل

* * *

لیلی دئیه ر من پریشان اولموشام

سارایان هیواکیمی دولموشام

ای سوگیلم من سرگردان قالمیشام

صاف اوره کلی مهربانیم او یان گل

محمود شاه دیدی بوقیز هاردا قالدی قاری دئدی من گتیره م لیلی نی

چاغیراندا ایلان قارینی اولدورودو لایلا قائیدی آتاسینین یانینا مجنون

ايله بیلدیکی لایلا بیفادی

مثال

منی گورمه یه نین خوش او حالینا
 دوشموشم وفالی یار آختاریرام
 بولبولو دیدرگین گولو تالانمیش
 ویرانه باغلاردان بار آختاریرام

* * *

یخیلار کۆرپولر، او چولار تاغلار
 یاریندان آیریلان آه چکیب آغلار
 هاردادیر بیخیلمیش اوقارلی داغلار
 دوروب آچاقلاردا قار آختاریرام

* * *

کهنه قلام گلسین عارف یولونا
 عاشیق لر بویورسون ساغی - سولونا
 حاق نظر ائيله سین چاشقین قولونا
 نه دی بو فانی ده وار آختاریرام

محمود شاه دیدی قاری هانی دیدی بیلرم گلیب لراثولرینه اوردا
 طوئی باشلانندی زید گلدی مجنون دیدی منی ده آپار زید مجنونو
 گیتردی لیلی مجنونو گووره ن کیمی اوره گی طغیان ایثلهدی گووره ک نه
 دیدی

گل سوگیلم حالا شاق ایریلاق

تیتره شیر اوره گیم آق اللرائندی

نیه بیله رنگین سارالیب سؤیله

یاراشیر بارماقا هر اللر ایندی

* * *

چرخى فلک گوورونه ایشیلر قاییردی

قضا ورودی سنی منده ن اییردی

یازیق جانیم عشق اودوندا قوغرولدی

گل توتوب الوونا اق اللر ایندی

* * *

مجنونون گوزلری ها گریان اولدو

الشیدی جسیدیم هابریان اولدو
 اوره گیمین باشی دئیم قان اولدو
 دوروبدور قصدیمه اق اللر ایندی

سوز تمام لیلی ایاق ساخلایا بیلمه‌دی قاشدی مجنون قاشدی داغلارا
 لیلانین طویوی قورتاردی سلام شاهزاده طویون ائله‌دی گیتردی ائولرینه
 لیلا آهی ناله ائدیب

مثال

ائلی توتوب سسین یشنه، آبخته ور، آنا بولبول
 باغچالاردان کسيلمه بیر، خوش چهچه بین، سونا بولبول
 بوران کئچدی باهار گلدی قیزیل گولون دمی چاقدی
 محبتین هر رمزینی عارف گره ک قانا بولبول
 من دوستلوغا وئردیم کونول، مهربانیم دئدیم سنه
 کئچیر منی امتحاندان چتین گونده سینا بولبول
 من سوزومدن قایتمارام، صنعتکارا حورمتیم وار

سوزلریمه خلاف چیخام، اوندانی قینا بولبول
سن نغمه نی ائله وئردین منده ائللین دیلمانجی یام
شعیر مندن، نغمه سندن نه سوزون وار بونا بولبول؟
گل باش - باشا وئریب سوره ک، گوزه ل عومرون صفاسینی
بیزه یاندان کج باخانلار قالسین یانا - یانا بولبول
هئچ بیر سازین تئلرینده، چالینمیش نغمه م منیم
گزیدیرمه دیم قولا غیمدا یاد سؤزوندن تانا بولبول
گول چوخداندیر حسرت چکیر آرزولاییر بو «رضا» نی
دئییر: کونلوم باغچاسیندا بیر گون گلیب قونا بولبول

بلی دئییه لرکی اون گونده صونرا سلام شاهزاده نین اوره گی ناراحت
اولوب تولدو لیلی قائیدی ائولرینه گوردوکی مجنون ایاق یالین بونیوندا
زنجیر دولانیر لیلی یاخینا چاتاندا دیدی مجنون گلدیم مجنون قبول
ایلمه دی ائیه بوسوزو دئین مجنون تولدو لیلاده اوزون تولدوروب ایکی
سده فانی دونیانی ترک ائیه دی داستانیمیز بوردا سونا چاتدی

سویلینی عاشیق حسین ساعی

سرخوش و محبوب داستانی

اوستادلار داستانی اوستادنامه ایله باشلایارلار، بیزده، بیر،

اوستادنامه ایله، باشلاییب داستانا کئچک:

دلی کؤنول گل ائيله مه داهی غم،

سینه نه چکیلن داغ بئله قالماز.

منم دئییه نلرین آخیری یوخدور،

باغبان جوان اولسه باغ بئله قالماز.

زامانه سالساداسنی ذلته،

یارادانین قویماز سنی منته،

بئتل باغلاما بودونیا دا ثروته،

زامانه پوزولار چاغ بئله قالماز.

«صمد» دیله گلدی بو صدفلی ساز،

اوجالدی گوئلره بوردا خوش آواز،

گئنده ر بوقارا قیش گلر گوللو یاز،

قارا گئدهر حتّی آغ بئله قالماز.

اوستاد بئله سؤیله بیرکی شاه عباس زامانیندا اصفهاندا خواجه
هدایت ادلی بیرکشی واریدی خواجه هدایت یامان قیتمیر آدام ایدی مالی
دولتی حددن آشسادا صاغیرا- فاغیرا ذرّه جه باغیشی یو خودور بنون
بوپیس صفیتنه گوره ده آله اونا اولاد وئرمه میشدی.

اما خواجه هدایتین مؤمن بیر خانیمی واریدی کی اولادسیز لیق
در دیندن جانانگلمیشدی الیندن گلنه نی الله یولوندا اسیر گه مزدی. بیر گون
بو خانیمین دوعلاری مستجاب اولوب آله اونلارا بیر اوغلان او شاغی
باغیشلادی بو اوغلانین آدین سرخوش قویدولار سرخوش بؤیویوب گنج
چاغلارینا چاتدی .

بیرگون سرخوش شهرده گزیردی قاباغینا بیر باغ چیخدی بو باغ
کیمین باغی اولا. شاه عباسین وزیری الله وئردی خانین باغی سرخوش،
دیواردان، چیخیب دوشدو باغا. بیر آز گئتمیشدیرکی گوردو باغدابیر
گۆزهل قیز دولانیر قیز کیمین قیزی اولا الله وئردی خانین قیزی محبوب
خانیم. سرخوش محبوبو گۆره ن کیمی، اونا، وورولدو، سرخوش قیزی
سسله دی قیزین گۆزو سرخوشا، دوشنده اودا سرخوشا عاشق اولدو

آلدی گۆره ک محبوب، سرخوشانه دئدی:

مئیخانه ده مئی ایچنلر مست اولار،
گزه ر جهان کاری زاری نه بیلر.
بولبول اولوب گول قهرینی چکمه‌ین،
تا عاشق اولماسا خاری نه بیلر.

آلدی جوایندا سرخوش:

مئیخانه ده مئی ایچنلر مست اولار،
بیر باده ایچیر تدین ائیله دین بی تاب.
بی هوش اوللام قاللام خاکی درینده،
شبی ظولماتیماسنسن ماهتاب.

آلدی محبوب:

سیاه زولفلر کئچر منیم سینه مدن،
کیمدیر تشخیص وئره لعلی یمندهن،
ایسته خالی سیاه لعل اینجی مندن،
شجر دسته له ین باری نه بیلر.

آلدی سرخوش:

منی چوخ سئویرسن گل ائیله بیان،
 عاشیقیندن اوزاق گئتمه بیر دایان،
 گیز لین ائتمه دوزون گل ائیله عیان،
 منه دوغرو سؤیله دئه گوژهل جواب.

آلدی محبوب:

سحر - سحر چیخان دان اولدوزویام،
 عاشیقلارین، صحبتی یم، سازی یام،
 آدیم «محبوب» خانیم الله وئردی قیزی یام،
 آما بسله مهین ناری نه بیلر.

آلدی سرخوش:

«سرخوش» دئیه ر، یارین، شیرین دیللی،
 لاله یاناقلاری، قارا تئللی،
 تتر پوزولار بوگولشنین گوللی،
 گلر، حضوروما، مانند، حباب.

سؤز تمام اولدو. بونلار بورادا عهد و پیمان باغلادیلار سرخوش
 ائولرینه قایتدی. صاباحی محبوب خانیم بیر نامه یازیب وئردی دایه

سینه کی آپاریب خواجه هدایت اوغلو سرخوشا یثیرسین دایه گلیب
 سرخوشو تاپیب محبوب خانیمین نامه سین اوناوئردی سرخوش نامه نی
 آچیب گوردو محبوب خانیم بئله یازیب:

ازلده شمع یانار سونرا پروانه،
 شمع یانماسا پروانه نی یاندرماز.
 جهد ائیله یارایله گشت اوژون دانیش،
 یادلار گلیب یا را مطلب قاندرماز.

* * *

قیزیل گولو دسته - دسته ده رمه سه،
 ده ریب اونو پنهان یئرده سر مه سه،
 ایکی سئوگی بیر بیرینی گورمه سه،
 هنج واخت اونلار بیر - بیرینی دیندیرمز.

* * *

«محبوب» جامالیندان یانار آفتاب،
 قمر خجالت دن بیل چکر نقاب،
 چرخنی فلک خدنگ اولوب تیر شهاب،

تیری شهاب قطره بوداق ائسندیرمز.
سؤز تمام اولوب، سرخوش گؤتوروب محبوب خانیمن نامه سپینه
جواب اولاراق بئله بیر نامه نازدی:

بیر شمعہ بنزه دین شبستاندا سن،
عاشق اولدوم سکنه پروانه کیمی.
نئیہ سالدین منی سن نظربندن؟
دوشموشم چؤللره دیوانه کیمی.

* * *

بیر درده دوشموشم اصفهاندا بیل،
تا پیلیمیر درمانی بو مکاندا بیل،
یوسف کیمی قالدیم من زنداندا بیل،
دولانیرام چرخسی زمانه کیمی.

* * *

«سرخوشام» زولفلرین اولوبدور باریک،
اولوم خلعتینی ائیله تدارک،
وفالی سان گل اول دردیمه شریک،

چکـیلـمـه کـنـارـا بـیـگـانـه کـیـمـی.

سۆز تمام اولدو. سرخوش نامه نی وئردی دایه یه. دئدی:، محبوب خانیم دئینن کی صباح باغدا اولسون باغا گله جگم دایه قایتیدی. صباح اولوب سرخوش گلیب الله وئردی خانین باغینین دیواریندان چیخاندا دارغا بونو توتدو دارغا ایسته دی کی سرخوشو اؤزویله دیوانخانایا آپارا سرخوش التماس ائله دی کی من آتا آنامین تک اولادی یام بویون منی اونلارا ضمانته وئر صباح صبح اؤزوم گلره م دیوانخانایا. دارغا سرخوشی گتیریب خواجه هدایتین قاپی سین دؤیدو خواجه هدایت قاپینی آچدی سرخوشون، یانیندا، گؤزو، دارغایا، دوشنده قورخدورکی سرخوش ایندی نه خطا ائیله ییب کی دارغا گلیب اوندان جرمه آلا.

دارغا دئدی: خواجه هدایت سنین بو اوغلون الله وئردی خانین باغینا دوشنده توتوشام خواجه هدایت دارغانین سؤزون کسیب دئدی: منیم اولادیم یوخدور بو اوغلانیدا، تانیمیرام، سرخوش ایشی بئله گؤره نده آلدی گؤره ک آتاسینا نه دئدی:

باشینا دؤندویوم مهربان آتا،

آتا مروت ائیله آمان گونودور.
اینان ائتمه میشم من هئج بیر خطا،
آتا مروت ائیله آمان گونودور.

خواجه هدایت سرخوشا آجیقلائیب آلدی گوره ک نه دئدی:

قولاق وئر سؤزومه آی جاوان بالا،
سوومنین باشیمدان خطان وار، یئری.
دردلریـننه داوا من ده تاپیلماز،
سوومنین باشیمدان خطان وار، یئری.

آلدی سرخوش:

من سنه بالایام سنده ده ده سن،
محببتی نه من آتیم نده سن،
بوگنجه لیک منی قوناق ائده سن،
آتامروت ائیله آمان گوتودور.

آلدی خواجه هدایت:

من سنه یادام کی آتا سسله مه،

محبّتی اورہ یئیندہ بسئلہ مہ،
آتا دئییب مندن بیرزادایستہ مہ،
سوو منیم باشیمدان خطان وارثیری.

آلدی سرخوش:

«سرخوشو» بیر گئجه سن ائیلہ مهمان،
گلمیشم قاپینا چاکسی گریبان،
چاغیرین قاپی یا آنامی بیر آن،
آتا مروت ائیلہ آمان گونودور.

آلدی خواجه هدایت:

آدیما دئیہ رلر سونسوز «هدایت»،
ائسیلہ مہ مذمتہ نده حمایت،
الیسمندن ائدہرہم شاها شکایت،
سموومینم باشیمدان خطان وار یثری.

بشوز تمام اولدو. خواجه هدایت گپریب ایچری قاپی نی اؤرتدو
سرخوشون آناسی ایستہدی کی چیخا سرخوشو دارغانین الیندن آلا
خواجه هدایت قویمادی.

دارغا سرخوشادئدی: بیرکسی تانییرسان کی بو گئجه سنی اونا ضمانتہ

وثره م؟

سرخوش فیکیر له شیب دئدی:

بوشهرده احمد آدلی بیر نفر وار، او، منی ضمانته گؤتوره احمد کیم ایدی؟ احمد کیشی لیکده، الی آچیق لیقدا اوستونه بیر کیمسه اولمایان آدام ایدی.

دارغا سرخوشو گؤتوروب گلیب احمدین قاپی سین دؤیدو. احمد قاپینی آچدی دارغادئدی: گتیر میشم بو اوغلانی ضمانته گؤتوره سن آیا، اونا، ضامن اولماغی قبول ائله بیر سن؟

احمد سرخوشا با خیب اوره یی یاندی دئدی: بومیم دوستوم دورئشه قبول ائله میره دارغا بیر ضمانت نامه یازیب احمد ده اونا قول چکندن سونرا گئتدی.

احمد سرخوشو گتیریب جریانی اوندان سوروشدو سرخوش آتا - آناسینین تک اولادی اولدوغونو و باغ جریانین و اونو آتا سینین دانماغینی احمده صحبت ائله دی.

اوگئجه نی سرخوش اورا دا یاتدی صبح اولدو احمد یو خودان دوردو بیر فیکیر ائله دیککی سرخوش آتا - آناسینین تک اولادی دیر اگر اونو، دیو انخانایا، آپارسام یقین اونو الله وئردی خانین باغینا آشدیغی اوچون، اولدوره جکلر، اولونجه آناسینین گؤزلری آغلار قالا جاق. ایسته دی کی

سرخوشو، یوخودان، اویادا، اوره بیندن، گلمه دی کی اویاتسین اوزو دوروب آیاغا گتدی دیوانخانایا دارغا احمددن سرخوشو ایسته دی.
احمد دئدی: اومنینم ائویمده یاتمیشدیر صبح دوردوم گوردوم یوخدور.

دارغا دئدی: اوندا اونون عوضیندن سنی جزا ائیله یه جه ییک.
قاضی جریانی دارغادان ائشیدیب احمده دئدی: سرخوشون جزاسی اؤلومدور یا گرک اونو تاپیب وئره سن یادا سنین اوزونواؤلدوره جه ییک.
احمد دئدی: من اونو تاپانمارام اونون عوضیندن من اؤلومه حاضیرام. شهرده جار چکدیلرکی بویون بیر نفرین بویونو وورولا جاقدیر.
جاماعات شهرین میدانینا بیغیشدی شاه عباس دا الله وئردی خانلا بویغینجاغا گلدی. ایندی ائشیده ک سرخوش دان. سرخوش یوخودان آییلیب گوردو احمد یوخدور دوروب گلنده دیوانخانا گوزو جاماعاتین بیغینجاغینا دو شد و آداملاری یارا- یارا اوزون میدانین ایچینه یئتیردی گوردو جلاد بالتاسین قووزاییب ایسته بیر احمدین بویون ووراچیفیردی: ال ساخلایین. هامی نین گوزو سرخوشا تیکیلدی. شاه عباس دئدی: اوغلان گل قاباغا گوروم نه دئییرسن. آلدی گوره ک سرخوش شاه عباسا نه دئدی:

باشینا دولانیم عدالت شاهیم،
 شاهیم مجرم منم گل منی اۆلدور.
 وئر دارا چکسینلر چو خودور گوناھیم،
 شاهیم مجرم منم گل منی اۆلدور.

شاه عباس دئدی: سن دئییرسن بونون (احمدین) گوناھای یو خودور؟

جوابیندا آلدی سوخوش:

احمد گوناھسیز دیر بوشلاسن اونو،
 آخیر بیلینه جک بوایشین سونو،
 سونسوز هدایتین بیچین بودونو،
 شاهیم مجرم منم گل منی اۆلدو.

شاه عباس دئدی: اوغول آدین ندیر هارالی سان آلدی سرخوش:

آدیم «سرخوش» اوزوم اصفهانلی یام،
 اصلیم تبریزلی دیر او مکانلی یام،
 سینهسی توفانلی قلبی قانلی یام،
 شاهیم مجرم منم گل منی اۆلدور.

سۆز تمام اولدو. شاه عباس دئدی: ایندیکی مجرم سنسن بوینون

وورولمالی دیر سرخوشون توتوب قوللارین باغلادیلار بو یانندان آناسی

اوزون هاراسان میداننا ییتریدی گوردو اوغلونون ایسته بیرلر بوینون

وورالار بورادا سرخوش آلدی گۆره ک آناسینا نه دئدی:

باشینا دولانیم مهربان آنام،
 آنا، آتام دانندی سنده دان منی.
 آز قالیر آیشیب اوره کدن یانام،
 آنا آتام دانندی سنده دان منی،
 داغلاری اریدیر حسرتیم آهیم،
 بیلمیره کی ندیر منیم گوناھیم،
 قضاوت ائیله سین عدالت شاهیم،
 آنا، آتام دانندی سنده دان منی.

«سرخوشون» بو حسرت قالدی جانیندا،
 خجالتم گۆزهل یارین یانیندا،
 شکایتیم واردیر حق دیوانیندا،
 آنا، آتام دانندی سنده دان منی.

سۆز تمام اولدو. شاه عباس جریانی سرخوش دان سوروشدو

سرخوش اولاجاغی باشدان آیاغا شاه عباسا دانیشدی.

شاه دستور وئردیکی گئدین الله وئردی خانین قیزی محبوبو گتیرین

گنڈیب محبوبوگتیر دیلر. شاه عباس دئدی: قیزیم سن سرخوشو
ستویر سن؟

محبوب خانیم دئدی: بلی اونونلا من باغدا عهد و پیمان باغلامیشیق
شاه عباس دستور وئردی سرخوشون قوللارین آچدیلار قاضی یا
سرخوشونان محبوبون کینین کسدیریب اللہ وئردی خانانا دئدی کی:
بونلارین توینونون خرجین قویوب بونلارا توی توت. سرخوشونان
محبوب خانیم قیرخ گون گئجه توی توتدولار.

اسد و سلطنت داستانی

اوستادلار داستانی اوستاد نامه ایله باشلایار بیزده بیر اوستاد نامه ایله
باشلاییب داستانا کئچک:

قدرتین کرمین هارادان بیلیم،
یارانیب دونیادا خلقت اولماسا .
انسان بیر - بیر ایله دوست اولابیلمز،
اگر اورتالیقدا الفت اولماسا.

بهارین یا غیشی هر یئره یاغار،
باغدا گول بیتیره شورازاردا خار،
انسانلا - انسانین خیلی فرقی وار،
هر شی دن اسکیک دیر معرفت اولماسا.

«عزیزم» گئییندیم هجراندان چوخوا،
مرده اولار ناموس غیرت عار سخا،
بیر گؤزهل حسنوده اولسا زلیخا،
قارا پولاده یمز عصمت اولماسا.

اوستاد بئله سؤیله بیر کی آدلیم عاشیق مشکین لی عاشیق اسدین

عائله سی اسد اوشاق ایکن گنجه شهرینه کؤچور، گنجه ده اسد گنج یاشلاریندا سازگؤتوروب عاشیقلیغا باشلاییر چوخ چکمیرکی اونون آدی سانی هر محالا چاتیر عاشیق اسدین قارا آدیندا بیر شاگردی واریدی کی اوچ ایل عاشیق اسده شاگرد لیک ائله میشدی اوچ ایلدن سونرا اوزو مستقل عاشیقلیغا باشلامیشدی و تویلارا گئدیردی.

بیر گون عاشیق قارا گوران ایستگاهیندا چایخانادا اوخویوردو چایخانانین قاباغیندان سلطنت خانیم دایه سی ماهور وکنیزلریله بیرگه کئچنده گؤردولر چایخانادا بیر عاشیق اوخویور سلطنت خانیم کیم ایدی؟ سلطنت خانیم اوجار ماحالینین خانی افندی نین قیزی دیر، او نئجه عاشیقلاری باغلاب بنده سالمیشدیر. اونون قورخو سوندان اوجار ماحالینا عاشیق دولانا بیلمزدی.

سلطنت خانیم دایه سینه دئدی: منیم اوجوره سازیمی گتیر. دایه سی ماهور خانیم سلطنت خانیمین جوره سازین گتیردی سلطنت خانیم سازالینده گلیب چایخانایا وارد اولدو دئدی: عاشیق آدین ندیر؟
عاشیق قارا دئدی: آدیم عاشیق قارادیر.

سلطنت خانیم دئدی: عاشیق قارا قاباغا دوشورسن یا قاباغا دوشوم.
عاشیق قارا دئدی: قاباغا دوش.

آلدی گؤره ک سلطنت خانیم عاشیق قارادان نه خبر آلیر:

سندن خبر آليم آي عاشيق قارا،

عرفان آراسيندا كلام نئچه دير؟

بو مجلس دن او مجلسه واراندا،

عاشيق آراسيندا سلام نئچه دير؟

عاشيق قارا بوسوزلره مات قالدی جواب تاپمادی سلطنت خانيم

گوردو عاشيق قارادان سس چيخمادی آلدی دوباره:

يوخدور سازين سيمي نده پرده سي،

اونو چالسان گلر قليمين سسي،

گلگين يا خينا ائيله يك بحثی،

عالم آراسيندا انعام نئچه دير؟

باخديلار گوردولر عاشيق قارانين رنگی آتيدير، باشين ساليب

آشاغی دينمير. بئله اولاندا آلدی سلطنت خانيم سوزون سونونو:

انسان اولان مرده ائدمز خيانت،

مردسن اگر، مرده ائيله كرامت،

اليندن ساز ينى آلا «سلطنت»،

مردلر آراسيندا قيام نئچه دير؟

سوز تمام اولدو. آنجاق بوسوزلره عاشيق قارا بير جواب تاپاييلمه دی.

سلطنت خانيم دئدی: عاشيق قارا اوستادين كيمدير؟

عاشیق قارا دئدی: اوستادیم عاشیق اسد اولوب.
 سلطنت خانیم دئدی: اؤزونوده سازینی دا آپاراجام اوستادینا دا بیر
 مکتوب یازیرام گلیب سنی آزاد ائله یه بیلسه آپارسین.
 سلطنت خانیم کاغیذ قلم چیخاردیب دئدی: من بیر مکتوب یازسام
 کیم اونو عاشیق اسده یئتیره بیلر؟ شاه حسن بالابانچی دئدی: خانیم من
 یئتیره رم آلدی گۆره ک سلطنت خانیم عاشیق اسده نه یازدی:

مکتوب گنئدیب چاتسان عاشیق اسده،

باش گۆتوروب بودیارا دئه گلین.

واریمدی سینه مده تجنیس مخمس،

گلسه دوشسون آهی زارا دئه گلین.

باغلاسامدا گۆزلرینی اویمارام،

گۆزون اوسام دریسینی سویمارام،

یوز سنین تک عاشیق اولایم سایمارام،

بنده دوشوب عاشیق قارا دئه گلین.

سحرین صبحونون دان اولدوزویام،

عاشیقلارین صحبتیم سازی یام،

«سلطنتم» افندی نین قیزی یام،

باش گۆتوروب او اوجارا دئه گلین.

سۆز تمام اولوب. مکتوبو شاه حسن بالابانچی آلیب، یول ائله دی
عاشیق اسد گيله. سلطنت خانیم دا عاشیق قارانین قوللارین با غلادیب
اؤزویله اوجار ماحالینا گیتردی بونلار بورادا قالماقدا اولسون ائشیده ک
عاشیق اسد دن. شاه حسن بالابانچی مکتوبو گیترب عاشیق اسده وئردی
عاشیق اسد مکتوبو اوخویوب جریانی باشا دوشدو شاه حسن بالابانچی
یا دئدی: گل من بو مکتوبون جوایین یازیم سن آپار سلطنت خانیم منیم
ده بیر توپوم وار سووم گلیم عاشیق اسد آلدی گۆره ک مکتوبدانه یازدی:

یازدیغین مکتوبلار گلدی یئتشدی،

گۆزله گینین ایسندی اورا گلیره م.

میداندا چکره م سنله حسابی،

گونونو ائیلهره م قارا گلیره م.

اوزاقدان اوزاغا اؤزون اؤیمه سن،

بیل عاییب دیر باغلادیغین سویماسن،

دایاننام میداندا سؤزون جایماسن،

سینه ن اوستده بیرجوت نارا گلیره م.

اصلیم ایرانلی دیر اوز آدیم «اسد»،
 یاندیریر جانیمی عشق و محبت،
 جمالینی گورمک اوچون سلطنت،
 گوزله گینن من اوجارا گلیرم.

سوز تمام اولدو. شاه حسن بالابانچی مکتوبوگوؤتوروب گلدی
 چایخانایا گوردولهله کؤچوب یوردو قالیب. سلطنت خانیمدان بیر اثر
 یوخدو. بونلار بورادا قالسین ائشیدهک عاشیق اسدندن. عاشیق اسد تویون
 باشا ووروب گلدی ائولرینه یاواش - یاواش حاضیر لاشدی کی اوجار
 ماحالینا گئتین قوهوم قارداشین بیغیب باشینا آلدی گورهک نه دئدی:

من کی گئدهر اولدوم غربت ائللره،
 یاداسالین قوهوم - قارداش ائل منی.
 گوللریمدن اوزاق دوشدوم آغلارام،
 بولبول تک آختارسین باغدا گول منی.

طبع طغیان ائیلهدی اولدوم دیوانا،
 اوز توتوب گئدیرم گلمز مکانا،
 دئمک اولماز بلکه کئچدیم ایرانا،

قوی آپارسین آخان آراز سئل منی.
عاشیق اسدین گوژو دوشدو اوغلو هدایت له قیزی فاطمایا آلدی
گوژه ک اونلاری قوهوملارینا نئجه تاپشیردی:

چرخسی فلک ووردو سینه مه اوخون،
بیچاره «اسدی» اولدویه چیخین،
فاطما هدایتته سیز یاخشی باخین،
گوزین غربت ائلده دال بادال منی.

سؤز تمام اولدو. عاشیق اسد عائله سیندن وداع لاشیب، یولا روان
اولدو گلدی گوران ایستگاهیندا چایخانایا شاه حسن بالابانچی نی گوژدو
شاه حسن بالابانچی سلطنت خانیمین گئتمه سین عاشیق اسده خبر
وئردی عاشیق اسد شاه حسن بالابانچی نیدا گوژوروب اوجار ماحالینا
ساری یولادوشدولر. یولدا بیر چوبانا راست گلدیلر عاشیق اسد دئدی گل
بو چوباندان سلطنت خانیمین بورادان گئدیب گئتمه مه بین خبر آل آلدی
گوژه ک چوباندان نئجه خبر آلدی:

باشینا دولانیم آی چوبان قارداش،
سوئيله منه او اوجاردان بیر خبر.
آغلارام گوژومدن توکرهم قان یاش،

سؤیله منه او اوجاردان بیر خبر.

چوبان دئدی: مگر اوجاردانه خبر وار؟

عاشیق اسد قارانین سلطنتین الیله باغلانیب قولوباغلی گئتمه سین

چوبانا خبر وئردی چونان دئدی: البت سلطنت خانیم دان سنده

قورخورسان.

عاشیق اسد دئدی: یوخ من اوندان قورخورام قولاق آس:

اوقارانین یوخدور یانان حالینا،

قارداشی یوخ دایاق اولاقولونا،

گؤزویاشلی با خبر اوجار یولونا،

سؤیله منه او اوجاردان بیر خبر.

چوبان دئدی: عاشیق گل بویولدان قاییت سلطنت خانیم چوخ

عاشیقلاری باغلایب گئده رسن سنی ده باغلیار.

عاشیق اسد دئدی: یوخ منی باغلیانماز من گئدیره م شاگردیم عاشیق

قارانن اونون الیندن قورتارام:

آلدی سؤزونون سونون،

«عاشیق اسد» دئییر قارادی گؤزو،

شیریندی صحبتی شیریندی سؤزو،

آدی سلطنت دیر افندی قیزی،
سؤیله منه او اوجاردان بیر خبر.

سؤز تمام اولدو. چوبان دئدی: نئچه گون اول سلطنت خانیم اؤز
کنیزلریله بورادان کئچدی یانلارینجا بیر نفرده قولو باغلی کیشی
گئدیردی اونلار اوجار ماحالینا گئتدیلر.

عاشیق اسد له شاه حسن بالابانچی یولادوشوب گلدیلر بیر کننده بیر
قاری یا قوناق اولدولار گنجه نی بورادا قالدیلار صبح اولدو یئدیله
ایچدیله ایسته دیله یولادوشه لر قاری عاشیق اسدین قاباغین کسدی
دئدی: هارا گئدی سیز

عاشیق اسد دئدی: قاری گئدی بیک سلطنت خانیملا دئیشم. قاری
دئدی: گنده رسن سنی باغلیار قورتاراجاغین اولماز گل منی آل بورادا
قال منیم تای لاریم هله اره گئتمه ییب. قاری دئدی، اسد دئدی، اولمادی.
آلدی گوره ک قاری عاشیق اسده نه دئدی: عاشیق اسد اونا نه جواب
وئردی:

گل سنه سؤیله ییم آی عاشیق اسد،
دوز دئه گوروم نه دیارا گئدی رسن.
سنه یئتیرمیشم عشق و محبت،

تا پيلماز در ديمه چارا گئديرسن.

آلدی عاشيق اسد:

سنه جواب وئيريم آي قاري آنا،

اوز توتوموشام او اوجارا گئديره م.

سلطنت باغلايب بير شاگرديمي،

اوز توتوموشام كردگارا گئديره م.

آلدی قاری:

گيرهنده ميدانا ديوانه مثال،

وئررمز جوابيمي رستم ايله زال،

منم عشق ايچينده شمع سوزحال،

منصور کيمي سنده دارا گئديرسن.

آلدی عاشيق اسد:

سن زنن سن خانيم منم مردانا،

جواب وئره نمزسن من پهلووانا،

سنله هئچ وخت گيرمه ره من ميدانا،

پروانسه يم ايندي نارا گئديره م.

آلدی قاری:

«قاری» دئير: عاغیل باخما زنانا،

باج وئرمه رهم بو دونیادا نادانا،
سازین آلام سنی ساللام زندانا،
دوشه جکسن آهی زارا گئدیرسن.

آلدی عاشیق اسد:

چوخلار سنین کیمی گلیب باشیما،
تاب گتیرمه ییبیدی هئج ساواشیما،
«اسدم» بیر باخین منیم ایشیمه،
سلطنت تک نازلی یارا گئدیره م.

سۆز تمام اولدو. عاشیق اسد ایسته دی یولا دوشسون قاری نقابی
اوزوندن گۆتوروب دئدی عاشیق اسد منی ده اوزونله آپار. دوباره عاشیق
اسد آلدی گۆره ک نه دئدی:

دول آروادین چوخ گۆرموشم فنیدینی،
من ده دو شسه م بیلکی انسان دئیلم.
بال تۆکولسه دوداغیندان دیلیندن،
درمان اولسا منکی دادان دئیلم.

عاشیق اسد گۆردو قاری قاش گۆزونه سورمه چکیب آلدی دوباره:
سحر دوروب صیغال وئریب اوزونه،
وسمه چکیب هم قاشینا گۆزونه،

عاغلی کم لر تئز اینانار سۆزونه،
دئدیم: من صرافام نادان دئیلم.

عاشیق اسد آلدی سۆزون سونونجو بندین:

«اسدم» سۆز لیریم مردی مردانا،
خدمت ائیله ییر لر خانیم مهمانا،
شاگردیم دوشوب دور اوردا زندانا،
ساخلا ما یولومدان قالان دئیلم.

سۆز تمام اولدو. عاشیق اسد له شاه حسن بالابانچی یولادوشوب
گلدیلر چاتدی لار بیر بولاغین باشینا گۆردولر اورادان اوچ گۆزله قیز سو
آپارماغا گلیلر. بونلار عاشیق اسدین الینده ساز گۆره نده دئدی لر:

عاشیق بیزیم هانسی میز چوخ گۆزله اولساق اونا بیر تعریف اوخو.
عاشیق اسد باخدی گۆردو بونلارین اوچوده بیر بیریندن گۆزله دیر معطل
قالیب آلدی گۆره ک نه او خودو:

من غافیل دن اوچ گۆزه له توش اولدوم،
بیلیم کی او گۆزله دیر بو گۆزله.
اوچو نونده جمالی وار آی کیمی،
بیلیم کی او کۆزله دیر بو کۆزله.

قیزلار دئدی: عاشیق بیز دئدی ک ان گۆزه لیمیزه تعریف اوخو ایندی

کی بئله دیر هره میزه بیر تعریف دئه. آلدی عاشیق اسد:

بیری جانیم آلیر گولدویو و اختدا،

بیریری سئیر ائدیر کئفده داماغدا،

بیرینین گؤزلری جانلار آلماقدا،

بیلمیره م کی اوگؤزه ل دیر بوگؤزه ل.

قیزین او بیریری دئدی: عاشیق یئنه باخ گؤر هانسی میز چوخ گؤزه لیک

آلدی عاشیق اسد:

«اسدم» گؤزه للروئریب سس سسه،

اونلار بیریر یله چیخیدیدر بحثه،

نئچه قایل عاشیق گلین مجلسه،

اونلار دئسین اوگؤزه ل دیر بوگؤزه ل.

سؤز تمام اولدو. بونلار قیزلاردان آیریلب گلیب چاتدیلار اوجار

ماحالینا گئدیب بیر قهوه خانادا یئیپ ایچیندن سونرا قهوه چی دئدی:

عاشیق هارادان گلیب هارا کئدیر سیز آلدی عاشیق اسد گؤرک نه دئدی:

ایله شنلر گلین سیزه سؤله یبم،

ایتیر میشم بیر جاوانی گزیره م.

اوجار ماحالیندا قازاماتدادی،

یعقوب کیمی من کعنانی گزیره م.

بیر نفر دئدی: عاشیق آیدین دئه گۆره ک کیمی گزیر سن؟ آلدی عاشیق

اسد:

دردی دیلیم دئییم مردی مردانا،
منله بد باشلادی چرخى زامانا،
بیر شاگردیم دوشوب بوردا زندانا،
دالیسینجا بیابانی گزیره م.

آلدی عاشیق اسد سۆزون سونونجو بندین:

پنهان نامه یازیب گۆنده ریب اۆزۆ،
سینه مه وور بدور آلا لۆ کۆزۆ،
آدی سلطنت دیر افندی قیزی،
من «اسدم» اوجانانی گزیره م.

سۆز تمام اولدو. اما اسد آدینی ائشیده ن بیر نفر قاچیب تئز سلطنت
خانیم عاشیق اسدین گلمه سین خبر وئردی. سلطنت خانیم بیر نفری
یوللادی کی گئت عاشیق اسدی بورا گتیر اوشخص گلیب عاشیق اسد له
بالابانچی شاه حسنی افندی نین ائوینه آپاردی.

سلطنت خانیم دئدی: عاشیق اسد نئیله گلدین اۆزونه هئچ یاز یغین

گلمه دی؟

عاشیق اسد دئدی: خانیم سنین دعوتینله گلیمش شاگردیمی آزاد ائله ایم.

سلطنت خانیم دستور و ثردی شهردہ جار چکدیلر کی سحر شہرین میدانیندا سلطنت خانیملا عاشیق اسد دئییشہ جک سحر اولوب میدان سولاندی جاماعات میدانا جمع اولدولار اینہ سالماغایثر اولمادی. عاشیق اسدلہ سلطنت خانیم میدانا وارد اولدولار آلدی گؤره ک سلطنت خانیم عاشیق اسد دن نہ خبر آلدی:

سندن خبر آلیم آی عاشیق اسد،

نئچه اولدوز نئچه آیا باغلیدیر؟

ہارادا سالیندی مسجد الاقصی؟

سؤیله نہ دین مصطفی یا باغلیدیر؟

جوایندا آلدی عاشیق اسد:

آل جوابین دئییم سلطنت خانیم،

آلتی اولدوز بیرجہ آیا باغلیدیر.

دؤردونجو گوئیده دیر مسجد الاقصی،

اسلام دینی مصطفی یا باغلیدیر.

آلدی سلطنت خانیم:

نہ ایمیش اورہ ک دردی چوخ ایمیش؟

اوکیم دیرکی کافرلرہ اوخ ایمیش؟

دئہ کیمدیر عرشی دہ درسین اوخوموش؟

او کیم دیرکی مرتضی یا باغلیدیر؟

آلدی عاشیق اسد:

اولاله دیر اوره ک دردی چوخ ایمیش،

لافتی دیر کافرله اوخ ایمیش،

جبرائیل دیر عرش ده درسین اوخوموش،

اوقنبر دیر مرتضی یا باغلیدیر.

آلدی سلطنت خانیم:

اوهانسی میدانندی دولدو قانینان؟

کیم دیر قیلینج ووردو باشی جانینان؟

کیم دیر جنگ ائيله دی او ظولماتینان؟

«سلطنت» ده مرد مولایا باغلیدیر.

آلدی عاشیق اسد:

کربلا میدانسی دولدو قانینان،

حَر قیلینج ووردو باشی جانینان،

اسکندر جنگ ائتدی او ظولماتینان،

«اسد» اؤزو مرد مولایا باغلیدیر.

سؤز تمام اولدو. جاماعاتدان احسن سسی گؤیه او جالدی نوبت

عاشیق اسده یتیشدی آلدی گؤره ک عاشیق اسد نه سوروشدو:

گل سنه سؤيله ييم سلطنت خانيم،
 ازل آدام نـجور آلدی حـوانسی؟
 کیم اوخودو مهر الفت صیغه سین،
 کیم خبر یثتیردی آدمه آنی.
 سلطنت خانیمدان جواب چیخمادی آلدی عاشیق اسد:
 آدمین خمره سی نئجه توتولدو،
 آدم هـارا حـوّا هـارا آتیلدی،
 نئجه ایلدن سونرا اونلار تاپیلدی،
 کیم ایندی یثتیره ن ائده ن بیانی.

یئنه سلطنت خانیم دان جواب اولمادی عاشیق اسد آلدی سؤزونون

سونون:

«اسده» بدکئچر غربت اؤلکه سی،
 هانسی گون اوجالدی صیغه نین سسی،
 نئچه حرروفی وار نئچه نقطه سی.
 نئچه دی سورده ده آیه سی سانی.

سؤز تمام اولدو. سلطنت خانیم جواب وتره بیلمه دی عاشیق اسد

میداندا گۆره ک نئجه حریف ایسته دی.

نئيله ره نامردی سؤهره م مردی،

بوگون میدانِ ما ار اولان گلِ سین،
 نامردا وره گینه سالارام دردی،
 اصلی نجابتی وار اولان گلِ سین،

گیرهنده میداننا چکنده حاشا،
 عشقین سوداسی دیر دوشوبدور باشا،
 اسنه یه کیشنه یه بیر نفر جوشا،
 مولابیر کیمسه یه یار اولان گلِ سین.

«اسد» ده میداندا ائیله ینده سس،
 کیمسه قورخوسوندان چکمز نفس.
 واریمدی سینه مده تجنیس مخمس،
 گندینده هنری وار اولان گلِ سین.

سۆز تمام اولدو. عاشیق اسد شاگردی عاشیق قارانی دا آزاد ائیله ییب

بیر لیکده ائولرینه قایتیدیلار.

بابانئيسان و پريزاد خانيمين داستاني

بابانئيسان و پريزاد خانيمين داستاني

اوستادلار داستاني اوستادنامه ايله باشلايار لار، بيزده بير اوستادنامه
ايله باشلايب داستانا كئچك:

مردآتائين مرداوغلو من ائديم داستان سني،
سيررين دئمه سئيراغيبا آيبرار دوستدان سني،
يولون دوشسه دوست باغينا گردهش ائيله گولون در،
كج باخاسان ميوه سينه آلدادار بوستان سني.

كاميل اووچو اوو گوره نندن اوخون قويار كامانا،
گاهدان داغلار لاله اولور گاهدان چؤكور دومانان،
عاشيق گرگ گؤردويونو دئسين ياخشى يامانا،
خلق ايچينده آدين چيخسين ائل دئسين احسن سني.

«عاشيق حسن» نه ياز يرسان آغ اوستوندن قارادان،
خائن شخصى مخئشى حق گؤتورسون آرادان،
سنده سورون ائل دالينجا آياق كسمه سيرادان،
چكمه تولكو منتيني قوى يئسين اصلان سني.

گلگ مطلب اوستونه. سیزه کیمدن خبر وثریم، تبریزده بابا نئیساندان. بابانئیسان سلیمان تاجیرین اوغلودور. سلیمان تاجیر اوئلندن سونرا ناباب یولداشلار بابانئیسانا آتاسیندان هر نه چاتمیشدیر - سالیئندن چیخار تمیشدیلار. بابا نئیسانین واری پولو قورتارانندان سونرا یولداشلارینین هامیسی باشیندان داغیلمیشدیر. وضعی بئله گؤرنده بابانئیسان گئدیپ، گirdی بیر مسجده باشلادی، آغلا ماغا بیرقدهر آغلایانندان سونرا اونو یوخو آپاردی، یوخوسونا مردلرین مولاسی حضرت علی (ع) گلدی، اونا بوتاوئردی، بابا نئیسان یوخودان آییلدی. گؤردو سؤز سیننه سینده جوشماغا باشلایب. دور دو یول ائله دی ساز بند توکانینا اوز امان تبریزده اثرمنی بیر ساز بند واریدی، بابا نئیسان گلیب اثرمنی سازبندین توکانینا بیر ساز ایستهدی، اثرمنی سازبند دئدی: منیم دینیمی قبول ائله مه سن سنه ساز وئرمه یه جگم بابا نئیسانین اوره یی درده گلیب آلدی گؤره ک اثرمنی ساز بنده نه دئدی:

اوستاد قوللوغونا بیر سؤز سؤیله ییم،
 منیم الیم اومولادان ائیله مه،
 یئری گؤیو عرشى کورسو یارادان،
 کرم کانی اول خدادان ائیله مه.

اثرمنی سازبند دئدی: اوغول من بیلمه ره، آسان منیم شرطیم ائله

دئديگيم دير، بابا نئيسان دئدى: اوستايير قولاق آس:

على مرتضى دير دولدولو سورهن،
جهنمي گورمز مولاني گورهن،
يئتميش ايكي نفر قورباني وئرهن،
حسين (ع) شاهي كربلادان ائيله مه.
عرش اوزونون ملكلري ماهتاب،
بيرواخت اولار ماه چكيلر يئتر آب،
دانئيشاندا اوستا گل سوزونو تاپ،
بو «نئيسانى» ساز نوادان ائيله مه.

سوز تمام اولدو. اثرمنى سازبند دئدى: اوغول سندن خوشوم گلدى،
هانسى سازى سئويرسن گوتور، بابانئيسان بيرساز سئچيب گوتوروب،
پولون وئردى، گليب، بير اوستاد عاشيق يئري سوروشدو. دئديلر تبريزده
فلان ميداندا بير عاشيق اسماعيل وار، چوخلودا شاگردى وار، گونده
اورادا اوخويارلار. بابانئيسان گليب، دئيلن يئري تاپدى، گوردو، بير
ياشلى عاشيق اوتوروب، نئچه نفر جاوان عاشيق دا، اوخويوب
جاماعاتدان آلديقلارى پولوگتيريب اوياشلى عاشيغا وئريلر. بابانئيسان
سلام وئريب اوزتوتدو ياشلى عاشيغا دئدى: عاشيق اسماعيل سن سن؟
ياشلى عاشيق دئدى: بلى منم، بابانئيسان دئدى: عاشيق اسماعيل منى ده

اؤزونه شاگردانده سن عاشیق اسماعیل گولوب دئدی: وضعینه باخیرام
 سندن عاشیق اولماز، بیرده کی منیم شاگردیم چوخدور. بونلارین درسین
 هنج ییتره نهمیره م بابائیسان دئدی: اجازه وئرین بیرین اوخویوم گؤرون
 مندن عاشیق اولار یا یوخ، عاشیق اسماعیل دئدی: اوغول باش آغری
 وئرمه قوی چیخ، گئت. بوسؤز بابائیسانین قلبینه توخوندو، گلدی
 ائولرینه. آناسی گوردو بابائیسان ناراحت دیر، دئدی: اوغول سینه نه
 اولوب؟ بابائیسان جریانی آناسینا سؤیله دی، آناسی دئدی: اوغول
 عاشیق اسماعیل دوزدئییب آخی سن عاشیقلیق باچار میرسان کی، سندن
 عاشیق اولماز، بئله اولاندا بابائیسان گؤتوروب سازینی باسیب سینه -
 سینه دئدی آنا بیر قولاق آس:

گـئـجـه گـوـنـدـوز او مـوـلـانـی،
 چـاـغـیرـام پـنـهـان گـل عـرب.
 آغـام نـاطـق قـرآنـی،
 چـاـغـیرـام پـنـهـان گـل عـرب.

آناسی گوردو ائله گؤزهل اوخویور، دئدی: اوغول یئنه وار. بابائیسان

دئدی وار:

کـؤـنـلـوم اـرـه نـلـری گـزـه،
 آغـاقـوـلا ائـیلـر نـظر،

جمالی دیر مشک و عنبر،
چاغیرام پنهان گل عرب.

مرد اولانلار حقه قایل،
منم درگاهیندا سائل،
«نئیسانام» اولموشام مایل،
چاغیرام پنهان گل عرب.

سوز تمام اولدو، آناسی گوردو، بابانیسان ائله بیل کی نئجه ایلین
عاشیقی دیر. دئدی: اوغول بئله اوخوسان چوخ یاخشی دیر، بابا نیسان
دوروب، سازین گوتوروب گلدی، عاشیق اسماعیل اولان میدانا عاشیق
اسماعیل شاگردلرینه دئدی: ائله بیل بو اوغلان بیزدن ال چکمه یه جک
توتون بونون سازین آلیب، اوتورون. بابا نیسان دئدی: عاشیق اسماعیل
عاشیق عاشیقلا دیششمه یینجه سازین آنماز، گل دئییشه ک اگر
باغلاسان من سازیمی وئرهره، عاشیق اسماعیل گولودو دئدی: اول سن
سوروش گوروم نه سوروشورسان آلدی بابانسان:

سندن خبر آلیم عاشیق اسماعیل،
ادم دن خاتمه نئجه مین ایل دیر.
یتردن گوئه گویدن یتره خبر وئر،

گوندن يئر اوزونه نئچه منزل دير.

عاشيق اسماعيل گوردو، مين ايلده قالا، هئچ بوسوزلره جواب
وئره نمز، دئدى: اوغول هله هاميسين سوروش گوره ك نه اولور آلدی
بابائيسان:

اوکيمیدی چيخدی قبله سمتيندهن
اوکيمیدی توتوب اونون تنگين دن،
بیر خبر وئر او مولانين جنگين دن،
ازل ذوالفقاری دئه نه يه چالدى.

«بابا نئيسان» بنزهر گوله بولبوله،
سؤيله کيم آشنایدى هر جورا ديله،
انسان نئچه شىء دن گلدی حاصله،
جواب ائيله گوروم اونه خیالدى.

سؤز تمام اولدو. عاشيق اسماعيل سازين گوتوروب، ميدانندان
قاچدی، شاگردلر بابائيسانى آرايا آلدیلار. دئدیلر: سن بيزه اوستاد اول،
بيلديکلرينی بيزه ده اؤيره ت بابائيسان بوشاگردلرين اوستاسی اولدو.
سيزه ايندی عاشيق اسماعيل دان دئيم، عاشيق اسماعيل گوردو،
تبريزده باش ساخلايانماياچاق گئتدی شيروان شهرينه. بورادا بير نئچه

مدّت عاشیقلیق ائيله‌دی. شیروانین شاه‌ی امیرسلطانین پریزاد آدیندا بیر قیزی واریدی، سه تار چالاردی، بوتون عاشیقلاری باغلایب، زندانا سالدیراردی. بیرگون عاشیق اسماعیلی میدانینا چاغیریب باغلایب زنداناسالدی، عاشیق اسماعیل بیر نئچه آی زندان داقلدی، گوردو بورادا آز قالیر چورویه، اجازه آلیب، پریزاد خانیمین یانینا گلدی، دئدی: پریزاد خانیم سن چوخدا اویونمه‌کی اوستومه عاشیق یوخدور. تبریزده بابانیسان آدیندا بیر عاشیق وارکی، یوز نفر سنین کیمی، عاشیقی بیر سؤزون باغلایار. پریزاد خانیم بو سؤزو ائیشیده‌نده گؤتوروب بابانیسانا بئله. بیر نامه یازدی:

عاشیقلار اوستاسی آی بابا نیسان،
 ان‌تظارام بومیدانا گله‌سن.
 جواب وئره بیلسن یارین اولارام،
 یول گؤزله‌ره‌م بوشیروانا گله‌سن.

بیرنئجه عاشیقی کئچیرتدیم ساندان،
 سن تک عاشیقلاری سالارام جاندان،
 آراییب سئچمیشم آذربایجان‌دان،
 صرّاف اولوب دور افشانانا گله‌سن.

آديم «پريزاد» دير يئريمدير شيروان،
 زندانيمدا ياتيپ نئچه قهرمان،
 بيرگون سن چكرسن اليمدن آمان،
 يول ائيلهيب بير بويونا گلهسن.

سۆز تمام اولدو. پريزاد خانيم نامهني وئريب، قاصده قاصد نامهني
 كتيريب وئردى بابانئيسان، بابانئيسان نامهنين جوابين بئله يازيب وئردى
 قاصده:

ائشيت سۆزلريمي پريزاد خانيم،
 آليشيان يانا - يانا گليرهم.
 يوزسنين تك عاشيق اولاسايمارام،
 صراف منم اوشيروانا گليرهم.

ديوان تجنيس دورولوبدور سينه مده،
 گؤزوم واردى دوررو گوهر يمن ده،
 نادان عاشيقلارى سالييسان بنده،
 سينيغيميشام يارادانا گليرهم.

«نئیسان» سنه عاشیقلیغی بیلیدیره،
 دوشمانی آغلادار دوستو گولدوره،
 سه تارینی سینهن اوستدن سالدیرار،
 قصد ایثله ییب شیرین جانا گلیره م.

سۆز تمام اولدو. نامه نی قاصد گۆتوروب، آپاردی پریزاد خانیم
 وئردی بیر نئچه گوندن ده سونرا بابائیسان یولادوشوب، گلیب، چاتدی،
 شیروانا. بابا نئیسانین شیروانا گلمه یی هامی نین قولاغینا چاتدی. میدان
 قورولدو، جاماعات تماشا یا ییغیلدی لار. آلدی گۆره ک، پریزاد خانیم بابا
 نئیسانا نه دئدی:

بو میداننا گلن عاشیق،
 بو میداننا عبث گلدین.
 آرام سازین الیندن،
 بو میداننا عبث گلدین.

آلدی بابائیسان:

بیر قاداغنا وئردیلینه،
 سن منی بیر فاغیر گۆردون.
 بولبولم قیزیل گولونه،
 سن منی بیر فاغیر گۆردون.

آلدى پریزاد:

من نه دئیم بوسار ساغا،
 باخ سینه مده دویون داغا،
 گؤنده رهم او دوستاغا،
 سن بورایا عبث گلدین.

آلدى بابائیسان:

من توتارام اللریندن،
 اوپرهم او دیلریندن،
 آییری ساللام ائلریندن،
 سن منی بیر فاغیر گوردون.

آلدى پریزاد:

«پریزاد» دیر سنه بلا،
 سن دوشوبسن نه خیالا،
 قورخورام کی آرزون قالا،
 سن بورایا عبث گلدین.

آلدى بابائیسان:

کؤمکیم دیر بیر ایلاهی،
 «نئیسانام» چکرهم آهلی،

بـوراخـمارام سنی داهی،

سن مـسنی بـیر فقیر گـوردون.

سۆز تمام اولدو. نوبه یئتیشدی قیفیل بنده، آلدی پریزاد گوره ک، بابا

نئیساندان نه سوروشدو:

میدانـیما گلن آی بسابا نئیسان،

اوکیمیدی ازل گئییدی قارانلی،

دئنه کیمیدی قالدی دریا اوزونده،

کیمیدی قورتاردی او بئچارانی.

جوایندا آلدی بابائیسان:

سنه جواب وئریم پریزاد خانیم،

آدم اییدی ازل گئییدی قارانلی.

جبرائیل (ع) قالمیشدی دریا اوزونده،

علی (ع) دیر قورتاردی او بئچارانی.

جاماعاتدان احسن سسی گوویه قوزاندی آلدی پریزاد خانیم:

او کیمیدی خلال تاپدی سۆزونده،

او کیمیدی گونو گوردو دیزینده،

او کیمیدی قالدی طوفان اوزونده،

کیمیدی قورتاردی باختی قارانلی.

جوابیندا آلدی بابائیسان:

او شیطان دیر خلال تاپدی سؤزونده،
پیغمبر (ص) دیر گونو گوردو دیزینده،
حضرت نوح (ع) قالدی طوفان اوزونده،
جبرائیل (ع) قورتاردی باختی قارانی.

آلدی پریزاد خانیم:

«پریزاد» ام دئه نه گوئلردن آخدی،
کیمیدی دعوادا گون کیمی چیخدی،
کیمیدی مرهبی میداندا ییخدی،
کیمیدی تاپمادی مرگه چارانی.

جوابیندا آلدی بابائیسان:

«نئیسانام» اولدوز دور گوئلردن آخدی،
علی (ع) دیرگون کیمی باش وئریب چیخدی،
مولا او میداندا مرهبی ییخدی،
لقمان ای دیر تاپمانمادیر چارانی.

سؤز تمام اولدو. نوبه چاتدی بابا نئیسانا آلدی، گوره ک، نه

سوروشدو:

سندن خبر آيم پريزاد خانيم،

ازل - ازل خالق نه يي ياراتدي.

نه يي خلق ائيله ييب گتدي حجابا،

اونلاري دئه نئجه بير - بيره قاتدي.

پريزاد خانيم جواب تاپانمادي آلدی بابائيسان:

آدم (ع) نساواخت روحون گوردوبدنده،

نه گونويدور اونا شكيل چکنده،

پيغمبرده معراجينا گئنده،

نئچه مين ملائکه بوراقي گتدي.

«نئيسان» دئير سؤزلرينين اعلاسين،

غواص اولوب كئچيب علمين درياسين،

او كيميدي ييخدي خيبرقالاسين،

تمام كافرلري ايمانلي ائتدي.

سؤز تمام اولدو. پريزاد خانيم باغلاندي، آلدی گوره ك بابائيسان

پريزادا

نه دئدي:

مايل - مايل نه باخيرسان،

قاشی گؤزو قارالی قیز.
 اوخلادین باغریمین باشین،
 منی قویدون یارالی قیز.

دهانین قوی دهانیم،
 قوی قادان گل سین جانیم،
 یارسان اگری گل یانیم،
 آی داغلارین مارالی قیر.
 سینه قوربان بویو بسته،
 دردیندن اولموشام خسته،
 «نیسانی» آل سینه اوسته،
 آما صبری قراری قیز.

سؤز تمام اولدو. بابانیسان پریزاد خانیمی داالیب، تبریزه گتیردی.

یادگار و گولابتین داستانی

اوستادلار داستانی، اوستادنامه ایله باشلایار لار بیزده بیر اوستادنامه

ایله باشلاییب، داستانا کئچک:

دلی کؤنول چالیش مرد لره یاناش،
 نامردلر باغرینی دنلردن اول.
 ظالمه یالتاغا قانماز ناکسه،
 همیشه ال چالیب گولنلردن اول.

آیری سالمایر بولبولو گولوندن،
 زههرلی سؤز تۆکولمه سین دیلیندن،
 آرخاسیز اولانین یاپیش الیندن،
 آخان گؤز یاشینی سیلنلردن اول.

یاخشی دولان یاخشی تانی امگی،
 مرد انسانا ایئله گلین کؤمگی،
 «ساعی» دئییر آياقلاما چوره گی،
 نمکی هم نانی، بیلنلردن اول.

گلک مطلب اوستونه، اوستاد بئله سؤیله بیرکی، کئچمیش زامان

هندوستانین بهرام شاه آددا بیر شاهی واریدی، عؤمرونون سون چاغلاریدی الله اونا اولاد وئرمه میشدی. بیرگون ایکی وزیرین یانینا چاغیریب دئدی: احمد وزیر سن دربارین باش وزیرین من اولندن سونرا منیم تاخیمداسن اوتورارسن صمد وزیر ده اؤزونه باش وزیر ائده رسن. اما عزیزلریم یارادانین ایشیندن باش تاپماق اولماز. بهرام شاهین خانیمی حامله اولدو. بهرام شاه چوخ سئوینیب یئنه احمد وزیرین صمد وزیر یانینا چاغیردی، دئدی: من دونیادان کؤچورم، اگر منیم اوغلوم اولسا، اوغلوز تک، قیزیم اولسا قیزیز تک، اونا بوئوده سیز. احمد وزیر الین قویوب، گؤزونون اوسته، دئدی منیم بوگؤزلریم اوسته، بلی چوخ چکمه ییب، بهرام شاه دونیادان کؤچدو، بهرام شاهین وصیتینه گؤره احمد وزیر شاه اولدو. احمد شاه باخدی گوردو اگر بهرام شاهین خانیمی دوغسا اوشاق بوئویندن سونرا آتاسینین یئرینده اوتوراجاق تمام تاخت تاج بونون الیندن چیخاجاق اودورکی جلا دلارین چاغیریب دستور وئردی بهرام شاهین خانیمین آپاریب جنگلین بیر ال چاتماز یئرینده اولدورسونلر صمد وزیر قاباغا یئریب دئدی احمد شاه بوایش انصافدان دئیل احمد شاه دئدی: گرگ دئدیگیم یئرینه یئتیریله. صمد وزیر چاراسیز قالیب جلا دلارلا بیرگه بهرام شاهین خانیمی گول نگار خانیمی گتیر دیلر جنگله اولدورسونلر اما صمد وزیر

نه قدهر جلدلار التماس ائله ییر جلدلار قبول ائله میرکی شاهین دستورو
گرک یثرینه یئته بورادا گول نگار آغلایا - آغلایا آلیرگوره ک نه دئیر:

اوز توتورام درگاهینا ایلاهی،
اؤزون ساخلا منیم جگر پارامی،
ظالم جلد سوساییدی قانیم،
هریاندان کسیدی منیم چارامی.

اؤزون سن شاهد اول قادری سبحان،
قویما گینان یئرده قالا ناحق قان،
یالقیز بو مئشه ده من وئیرهم جان،
یارادانیم سن وئرمه آرامی.

«گول نگارین» الی الدن اوزولدو،
گؤز یاشلاری بیر سئل تکی سوزولدو،
قاراباختیم نئیله بئله یازیلدی،
کیم گئیهر اینینه منیم قارامی.

سؤز تمام اولدو. جلدلار صمد وزیرین سؤزونه باخماییب، گول

نگار خانیمی اۆلدوردولر. باشین کسبب احمد شاها آپاردیلار. صمد وزیر بیر آز اۆلودن آرانمیشدیرکی دندی قوی قایدیم اونو تورپاغا تاپیشریم. قایتدی گۆردو گولنگار خانیمین اوشاغی اولوب اوشاق دوشوب یثره آغلایر، وزیر اۆلونو قویلایب اوشاغی گۆتوروب گتیردی قویدو کاروان یولونون قیراغینا سونرا بئله بیر کاغیذ یازدی. بو اوشاغین آدی یادگاردی بیرده بیر لعل قویموشام بلگینه هر کس بونو تاپسا لعلی ساتیب اونون پولو ایله بو اوشاغی بۆیوتسون سونرا صمد وزیر جیبیندن قیمتلی بیر لعل چیخاردیب یادگارین بلگینه قویدو کاغیذی دا اوشاغین یاخاسینا سانجدی. قویوب گتندی.

ایندی سیزه کیمدن خبر وئیریم صالح سوداگردن. صالح سوداگر تاجیریدی ائوی یمنده اولاردی ایلده بیر دفعه هندوستانا یولو دوشردی الله اونادا اولاد وئرمه میشدی. صالح سوداگر کاروانلا گلیب جنگلدن کنچنده گۆردو یولون قیراغیندا بیر اوشاق قویوبلار آتدان دوشوب اوشاغی گۆتوردو گۆردو بیر کاغیذوار کاغیذی آچیب اوخودو باشلادی آلاها شوکر ائله مگه کی الله اونا بیر اوشاق یئتیریدی اوشاغی دا گۆتوروب گلدی یمنه اوشاق بۆیودو صالح سوداگر اونو مکتبه قویدو یادگار مکتبی قورتارانندان سونرا پهلوانلیق مشقی گۆردو. ایگیت بیر جوان اولدو.

بیرگون یادگار یولداشلاریندا گوتوروب یول ائله دیلر هندوستانا هم بوکی هندوستاندا یاخشی شیکارلار ائله یه لر همده اورادا بیر بولاق وار آدینا شفا بولاغی دئیهرلر اونون سویوندان صالح سوداگره گتیره لر چون صالح سوداگر خسته دو شمو شدو حکیم لر شفا بولاغینین سویون صالح سوداگره درمان دئمشدیلر. بلی یادگارینان یولداشلاری یول ائله ییب گلدیلر هندوستاندا شفا بولاغینین قیراغیندا چادیر ووردولار. ایندی سیزه کیمدن خبر وئیریم صمد وزیرین قیزی گولابتین خانیمدان، گولابتین خانیم کنیز لر یله با هم شفا بولاغینا ساری گزمگه چیخمیشدی لار. گولابتین خانیم شفا بولاغیندان سوا یچنده یادگارا گوزو ساتاشدی بونلار بیر بیرین گوره ن کیمی عاشق اولدولار، آلدی گوره ک یادگار گولابتین خانیمانه دئی:

باشینا دولانیم شاهزاده خانیم،

بیرگنجه مهمانین اولوم اولارمی؟

سنه قوربان اولسون بو شیرین جانیم،

قولوموبوینونا سالیم اولارمی؟

جوابیندا آلدی گولابتین خانیم:

گل سنه سؤیله ییم مهربان جاوان،

توشو یو خدور منه قوناق اولاسان.

آلاگ—ؤز لرینه اولموشام حیئران،
توشو یوخدور منه قوناق اولاسان.

آلدى یادگار:

بولبول لو باغچاندا گولون اولایدیم،
باشیندا بیر قارا تئلین اولایدیم،
سن خانیم اولاندا قولون اولایدیم،
ایندی سیزه قوناق گلیم اولارمی؟

جوابیندا آلدى گولابتین خانیم:

بولبول لو باغچادا گول اسکیک اولماز،
گۆزه لین باشیندان تئل اسکیک اولماز،
خانیم اولانلارا قول اسکیک اولماز،
توشو یوخدور منه قوناق اولاسان.

آلدى یادگار:

«یادگار» سئویدی سن قلم قاشی،
هجرینده تۆکولر گۆزوندن یاشی،
یولوندا قویموشام جانيله باشی،
سندن آیری منیم حالیم اولارمی؟

جوابیندا آلدى گولابتین خانیم:

گۆزهل گۆره نلرین خیالی چاشی،
 گۆزوندن آختیما سن قانلی یاشی،
 «گولابتین» دئییر: اولمارام ناشی،
 توشو یوخدور منه قوناق اولاسان.

سۆز تمام اولدو. یادگار گولابتینین کیم اولدوغونو سوروشدو سونرا
 دئدی: خانیم منیم آتام خسته دیر اونا شفا بولاغینین سویون آپارمالی یام
 گئدیب، یمنه قایدیب سنی آرام سونرا یادگار اوزویون چیخاردیب،
 گولابتینین بارماغینا تاخدی، یادگار یولداشلارینان یغیب چادرلارین
 یول ائله ییب، ایسته دیلر، یمنه ساری یولادو شسونلر. آلدی گۆره ک،
 گولابتین خانیم یادگارانه دئدی:

ایگیت جاوان گۆز یاشیمی،
 سیلینجه گۆزلره م سنی.
 چکدیگیم آهلار باغریمی،
 دلینجه گۆزلره م سنی.
 منی سالما اودا بئله،
 رحمه گلیب انصاف ائله،
 ناواخت گلسن بیزیم ائله،
 گلینجه گۆزلره م سنی.

«گولابتین» سنه قوربان،

سنه باغلامیشام پیمان،

سنه کۆمک شاهی مردان،

اؤلونجه گۆزلره م سنی.

سۆز تمام اولدو. یادگارلا یولداشلاری یولادوشوب گلدیلر، یمنه صالح سوداگر شفا بولاغینین سویوندان ایچیپ ساغالدی.

ایندی سیزه کیمدن خبر وئیریم احمد شاه دان احمدشاه صمد وزیر یانینا چاغیریب دئدی قیزین گولابتینی اوغلو ما آیرام حاضیر لاش بیر آیا کیمی توپلارین ائدهک، گولابتین خانیم بوسۆز وائشیدن کیمی آغلایا - آغلایا آلدی گۆرهک نه دئدی:

باشینا دولانیم ائللر،

یامان سولور گولوم منیم.

خزان آلدی گوللوباغی،

اؤلویدور بولبولوم منیم.

اولموشام من دردلی غملی،

یار - یارینی گۆرهک دملی،

اوره گیم اولوب وره ملی،
بیلین بونو ائلم منیم.

گئدیرهم داغیله داشا،
چاره قیلماز نه بی پاشا،
من «گولابتینم» بوشا،
چیخا جاقدی الیم منیم.

سۆز تمام اولدو، گولابتین گۆتوروب، یادگارا بئله بیر مکتوب یازدی:

احوالیم پوزغوندور حالیم پریشان،
گول یئرینده تیکان بیتیر یادگار.
احمد شاه اوغلونا ایسته ییر منی،
چوخ یوبانما زامان اؤتور یادگار.

گۆزله ییره م سنی داغلار آشینجا،
عقلیم جایب هوشوم باشدان چاشینجا،
تکجه شاها گوجون دوشمز باشینجا،
نئچه مینده قوشون گۆتور یادگار.
من «گولابتینم» زولفوم هؤرمزن،

بیلیره م کی منی یادا وئرمز سن،
اگر گئج گله سن داهی گؤرمز سن،
بیر آیاجان اؤزون یئتیر یادگار.

سؤز تمام اولدو. گولابتن مکتوبو قاصده وئریب، چوخلودا پول
وئریب یمنه ساری یولا سالدی قاصد مکتوبو گتیریب وئردی یادگار
یادگار مکتوبو اوخویوب ناراحت اولدو آتاسی دئدی: اوغول سنه نه
اولوب نئیله پریشان سان جواپیندا آلدی گؤره ک یادگار نه دئدی:

باشینا دولانیم گول اوزلو آتا،
اودآلمیشام یانا - یانا گئدیره م.
انتظاریم واردی غربت ائللرده،
قصد ائیله ییب شیرین جانا گئدیره م.

صالح سوداگر دئدی: اوغول انتظارین کیمدیر کیمین قیزین دئسن
آلاجام آلدی یادگار:

سحرین صوبحونون دان اولدوزودور،
کؤلگه ده بسله نیش املیک قوزودور،
گلابتن احمد شاهین قیزی دیر،
سیغینمیشام یارادانا گئدیره م.

صالح سوداگر دندی اوغول گولابتن گیلین ما حال لاری هارادیر
یادگار دندی: قولاق آس:

شیرین دیر لهجه سی شیرین دیر دیلی،
«یادگارین» باغچاسینین بولوللو،
بهشت حوری سیدیر هندو دور ائلی،
باش آلیبان هندوستانا گئدیره م.

سۆز تمام اولدو، صالح سوداگر، گولابتنین مکتوبون آلیب اوخوپوب
گۆردو، جریان آیری جور دور دندی: اوغول شاهینان طرف دوشمک
اولماز سن تکه گئتسن توتوب اولدوره لر گرک اوزوموزون نچه مین
نفر قوشون آپاراق یادگار دندی: آی آتاجان بوقدهر قوشونو بیز هارادان
یغاق دندی: اوغول قورخما منده قیمتلی بیر لعل وار سنین یاشیندان
ساخلامیشام اونوساتساق پولونین قوشون بیغاریق بلی صالح سوداگر
بئله ائله ییب نچه مین قوشون بیغدی بونلار هندوستانا ساری یولا
دوشدولر گلیب، سرحد ده چاتدی لار یادگار قاصددن احمد شاها بیر
مکتوب گۆنده ردی مکتوبدا یاز میشدیرکی، احمد شاه گولابتن دن ال
چک، وئر بیزه یادا جنگه حاضر اول، احمد شاه مکتوبو آلیب، اوخودو
قوشونا دستور وئردی کی یادگارین اوستونه یئریش ائله سینلر ایکی
قوشون قاباق - قاباغا گلدی یادگارین قوشونو احمد شاهین قوشونونا غلبه

چالدى احمد شاهين الى هر يثردن اوزلوبوب بير پهلوانى واريدى اونو
 چاغيريب دئدى: جاسيم اگر گئديب يادگارى اولدورسن گولابتنى سنه
 آلاجاغام. جاسيم سئوينيب گلدى ميدانا يادگار دئدى: اوغول سن هله
 اوشاقسان منيم ميدانئما نه يه گليبسن بنله اولاندا يادگار آلدى گؤره ك نه
 دئدى:

امدادئما يئئتئش شاه لافتى،
 كئمين واردى شاه مردانى سنين تك.
 قويمانى قالام دوشمان اينده،
 گؤرمه ميشم كرم كانى سنين تك.

بير لحظه ده گيريب خيبرى آلدن،
 ذوالفقارى دوشمان باشينا چالدين،
 مرهبي اولدوردون زلزله سالدين،
 تاپماق اولماز پهلوانى سنين تك.

«يادگار» قولون دور ائيله امدادى،
 گؤيه اوجاليدى آهى فريادى،
 خوار ائتمه ميداندا يالقيز تنهادى،

گورمه میشم مهربانی سنین تک.

سۆز تمام اولدو. یادگار یاپیشیب جاسیم پهلوانی باشینا آلیب ائله یثره
 ووردوکی جانی چیخدی. قوشون یثریش ائله ییب احمد شاهی توتدو،
 یادگار احمدشاها ائله بیر قیلینج ووردوکی احمد شاهی ایکی بؤلوندو.
 قوشون بویاندان صمد وزیر ی توتوب ایسته ییر اؤلدورسون صمد وزیر
 یادگاری سسله ییب دئدی: قویما منی اؤلدورسونلر سنه دئمه لی،
 سۆزوم وار یادگار دئدی: وزیر ی گتیرین گۆره ک نه دئیر. صمد وزیر
 یادگارا دئدی: اوغول سنین آدین ندیر؟ یادگار دئدی: آدیم یادگار دیر
 صمد وزیر دئدی: آتان کیم دیر؟ یادگار صالح سوداگری گؤستردی دئدی:
 آتام صالح سوداگر دیر. صمد وزیر صالح سوداگری آندا وئریب دئدی:
 صالح سوداگر سنی آند وئرمیشم بیر آلاها یادگار سنین اوغولوندور؟
 صالح سوداگر دئدی: یوخ اونومن بو هندوستاندا جنگلین ایچینده یول
 قیراغیندان تاپمیشام. صمد وزیر جریانی آچیب یادگارا صحبت ائله دی
 دئدی: اوغول سن بهرام شاهین اوغلو سان احمد شاه سنین آنانی
 اؤلدوردو من سنین جانینی اؤلومدن قورتاردیم بئله اولاندا یادگار لا صمد
 وزیر قوجاقلاشیب اؤپوشدولر یادگار صمد وزیر ی هندوستانا شاه
 ائله دی اؤزوده ولیعهد اولدو سونرا گولابتین له یادگارین تویون
 باشلادیلار.

نه مدتدور جمالوی گورموره م.
 سالیب منی غم بو حاله سؤگیلم.
 ال اوزادیب قیزیل گولون درمه ره م.
 باشیم دوشوب قالما قالا سؤگیلم.

* * *

محبتین سالیب منی دربه در
 مسکنیم اولوبدور بیابان چوللر
 او علی مرتضی ساقی کوثر
 و یریب منه بیر پیاله سؤگیلم

* * *

من قیسه م در دینده ن اولموشام شیدا
 سیریمی دئمه ره م اغیاره یادا
 سن منیم من سنین فانی دونیادا
 بود دونیاده سن بیر لاله سؤگیلم.

میر محمود و سارا داستانی

اوستادلار داستانی اوستاد نامه ایله باشلایارلار. بیزده بیر اوستاد نامه
ایله باشلاییب داستانا کئچک:

ائل سؤزودور بولاق گؤزدن قورسا،
چای لاری قوشساندا سولانديرانماز.
قانمازین دالینا دوشمه دوشرسن،
سالار باتاقلارا یول آنديرانماز،

* * *

هاساقال توت یالوار یاخشی اولمازیس،
قالایا وئرمک له زر اولارمی میس؟
ایری نین باشینا ایپ سالار ابلیس،
دوزون هئچ کؤنلونده بولانديرانماز.

* * *

«آلیشیق» طعنه سؤز قلبی اوخلایار،
حق سؤزون ضربیندن داغلار لاخلایار،
آرواد وار بیر ائللین باشین ساخلایار،
کیشی وار اؤز باشین دولانديرانماز.

سیزه هارادان خبر وئریم قاراداغین ورزقان قصبه سیندن. ورزقاندا

کیمدن؟ میر غفار آدیندا بیر دیندار و ایمانلی سید دن دئمه‌لی یم کی،
میر غفار چووش باشی دیر او ایلدن، ایله حاجا گنده‌نلره بلدچی اولوب
اونلاری زیارته آپاریب گیتره ردیر.

میر غفارین میر محمود آدیندا بیر اوغلو واریدی اون یئدی اون سککیز
یاشی چتین اولاردی. بیرگون آتاسی میر محمودی یانینا چاغیریب،
دئدی: اوغول داها من قوجالمیشام سفره چیخانمارام. بوایل سن حاجا
گنده‌نلره قوشول منیم عوضیمدن زیارته گئت میر محمود آتاسینین
سؤزون قبول ائیلهدی.

گونلر بیر - بیر کئچیب، سفر گونوگلیب، چاتدی کاروان یولادوشمه
میشدن قاباق، میر غفار میر محمودی چاغیریب دئدی: اوغول مکه‌دن
قایداندانکی نجفه حضرت علی (ع) ین بارگاهینا دؤنه جکسیر. اوندا منیم
بو عریضه‌می اوجا سس له اوردا اوخویوب، امامین ضریحینه سالارسان
سونرا یازدیغی عریضه‌نی میر محمودا وئریب یولاسالدی.

کاروان یولادوشوب مکه‌یه ساری حرکت ائیلهدی حاجی لار حج
عمل لرین قورتارانندان سونرا کاروان نجفه ساری یولا دوشدو گلیب
چاتدی‌لار، نجف شهرینه میر محمود امامین قبرین زیارت ائیله‌یب،
آتاسی وئرن عریضه‌نی چیخاردیب باشلادی اوجا سس له اوخوماغا
جاماعات بونون دوره‌سینه ییغیشدی، اما گؤره‌ک میر غفار عریضه‌ده نه

یاز میشدی:

منندن سلام اولسون نجف شاهینا،

آدی مصطفی یا باغیشلا منی.

کربلادا ناحق قانلار تۆکولوب،

جمعی شهدایا باغیشلا منی.

بو سۆزو ائشیده نده هامی باشلادی آغلاما غاکی هر ایل میر غفار اؤزو

امامین زیارتینه گلردی. بو ایل یثری بوش گؤرونور:

اجل گلیب شیرین جانا قییاند،

غسال گلیب لباسیمی سویاند،

عالیم تلقین و ثریب قبره قویاند،

اوخانیم زهرا یا باغیشلا منی،

میر محمود آغلیا - آغلیا آلدی سۆزون سونونجو بندین:

«میر غفارام» عؤمروم گئتدی فنا یا،

سنده اومود باغلا تکجه خدایا،

اسماعیل دا گلدی قوربان مینایا،

شاهی کربلایا باغیشلا منی.

سۆز تمام اولدو. میر محمود عریضه نی امامین ضریحینه سالدی

گنجه نی چوخ ناراحت حالدا یاتدی. گنجه نین بیر یارسی یثرین گؤیون

لنگری عالمین سروری اولان مرتضیٰ علی (ع) یوخوسونا گلدی.

امام دئدی: اوغول آل بو باده نی ایچ.

میر محمود دئدی: آی آغایز سیدایک دیلیمیزی شرابا وورماریق اونو

اسلام حرام بویوروب.

امام دئدی: اوغول بو او باده لردن دئییل هر آداما قسمت اولماز آل ایچ،

میر محمود باده نی آلیب ایچدی.

امام دئدی: اوغول باخ او اوزقلارا گۆرنه گۆرورسن،

میر محمود دئدی: آی اؤز دیاریمیزی گۆروره م.

امام دئدی: اوغول اورادا حاجی میر محمدین سارا آددا بیر قیزی وار

اونو سنه سنی اونا نشان وئردیم. زحمت چکیب، مطلبینه یترسن ایندی،

اویانا باخ گۆرنه گۆرورسن. میر محمود اویانا باخاندا گۆردو، بیرزاد

گۆرمور، قالخیب، سس سالدی، هامی ییغلدی بونون دوره سینه. دئدی لر

آی بالا سنه نه اولوب؟ آلدی گۆره ک بونلارین جوا ایندا نه دئدی:

یا تمیشیدیم گلدی منیم اوستومه،

وئردی مرادیمی او شاهی سرور.

دیندیرمه میس منیم دردیمی بیلدی،

سؤیله دی آدینی علی غضنفر.

دوره دن دئدی لر، بختور یوخودا حضرت علی نی گۆروب، دئدی لر:

میر محمود امامی نئجه گۆردون آلدی میر محمود:

دئوین بارماقلارین بندیندن چاتان،

هجرته رسولون یئرینده یاتان،

خبیرین قالاسین گۆتوروب آتان،

وئردی مرادیمی معدن گۆهر.

دئدیلر میر محمود سۆز و قیرما داھی نه گۆردون؟ آلدی میر محمود

سۆزون سونونو:

«میر محمودام» بودور سۆزون قیاسی،

پیغمبر دامادی قنبر آغاسی،

آلاهین نورودور پاک دیر بیناسی،

وئردی مرادیمی غلامی بربر.

سۆز تمام اولدو. بورا داغلامی بربردن هدفی امامین بربرده غلام آدینا

ساتیلماسی دیر هره بیر طرفدن گلیب میر محمودی آرایا آلیب زیارت ائله

دیله صبح اولوب کاروان ورزقانا ساری یولادوشدو. بونلار گلیب،

ورزقانا یئتیشدیلر. هرکس اۆز ائوینه گتتدی، میر محموددا ائولرینه گلیب،

تمام قوهوم قونشولاری گۆروشونه گلدی. بیر نئجه گوندن سونرا

میر محمود آناسینا دئدی: آی آنا من قیز قالاسینا گتتمه لی یم،

آناسی دئدی: اوغول قیز قالاسیندا نه ایشین وار.

میر محمود دئدی: اوردا خالاگیله گئدیرم،

میر محمود آختاریب بیرده بیر یاخشی ساز آیب، یول ائله دی قیز
 قالاسی کندینه گلیب کندین بولاغیندان سواچنده گوردو. بولاقدان بیر
 قیز سو دولدورور باخدی، گوردو، یوخودا گوردویو حاجی میر محمدین
 قیزی سارادیر. سارادا میر محمودی گوره نده یوخودا گوردویو،
 میر غفّارین اوغلو میر محمود دیر بونلارین محبتی جوشا گلیب آلدی
 گوره ک میر محمود سارایا سازینان نه اوخودو، سارا اونا نه
 جواب وئردی.

بولاغین باشیندا ایله شن گؤزه ل،
 گونش دن آرتیق دیر جمالین سنین.
 صرّاف توکانیندا لعل یمن دن،
 قیمت لی دیر اوزده اوخالین سنین.

جوابیندا آلدی گوره ک سارا نه دئدی:

آل دئییم جوابین آی جوان اوغلان،
 سؤیله گوروم ندیر خیالین سنین.
 سنه قوربان اولسون بوشیرین جانیم،
 همیشه چوخ اولسون جلالین سنین.

میر محمود آلدی دوباره:

من قوربانام سنین کیمی گۆزله،
بیربوسه وئر خسته کؤنلوم دوزهله،
ایسته ییرسن دردی غمیم آزالا،
بیزه ساری اولسون خیالین سنین.

جوابیندا آلدی سارا:

بیزیم یئرده اؤرده ک اولار قاز ایله،
مجلس لرده عاشیق اولار ساز ایله،
ایلقار قویاق بیز آرادا دوز ایله،
گرک اولسون صبر و قرارین سنین.

میر محمود آلدی سۆزونون سونونجو بندینی:

«میر محمودی» آیری سالما ائلیندن،
بولبول اولان الهام آلا ر گولوندن،
پنهان یئرده بیر توتایدیم الیندن،
من آلایدیم گۆزله ملالین سنین،

جوابیندا آلدی سارا:

«سارا» دئیر اوغلان بیر هوشون اولسون،
ملاسان سید سن تاي توشون اولسون،

بیرجوت بوسا سنین پشکاشین اولسون،

آرتیق دئسن یوخدور کمالین سنین.

سۆز تمام اولدو. کنده‌های دوشدو. میرغفارین اوغلو میرمحمود عاشیق اولوب، کنده گلیب کند جاماعاتی تۆکولوب، میرمحمودی قوناق آپاردیلار. میرمحمود بیرنچه گون بورادا چالیب، اوخویوب بیرنچه گونده خالاسی گیلده قوناق قالب سونرا ورزقانا قایتدی گلیب آناسینین یانینا دئدی: آنا آتاما دنگیلن میرمحمدین قیزی سارایا ائلچی یوللا سین آناسی دئدی: اوغول میرمحمد قیزین سنه وئرمز.

میرمحمود دئدی: سنین نه ایشین سیز ائلچی گۆنده رین.

بلی میرغفار میرزه آدیندا ایله خان وئردی آدیندا ایکی نفری حاجی، میرمحمد گیله ایلچی یوللادی ائلچی لر دئدی لر: عاغلیمیز کسمیر حاجی میرمحمد میرمحمودا قیز وئره بوسۆزو میرمحمود ائشیده نده آلدی گۆره ک نه دئدی:

خراب اولموش بو دونیانین اوزونده،

کیم منیم تک بختی قارا دوشوبدور.

قوسون کناریندا عقرب ایچینده،

طالعیمه شوم ستاره دوشوبدور.

دئدی لر: اوغلان قیز سنی سئویر میرمحمود دئدی: قولاق آسین:

قیزیل گوللر حسرتیندن سولاندا،
 شیدابولبول بال وپرین یولاندا،
 گذار سالیب من بویره گلنده،
 گوردوم سارام آهی زارا دوشوبدور.

میر محمود آلدی سؤزون سونونجو بندین:

من «محمودام» گلدیم سارا دادینا،
 قوربان اولوم نازلی یارین آدینا،
 سارا سئودیم دوشدوم نمرود اودونا،
 بئله بیلدیم خلیل نارا دوشوبدور.

سؤز تمام اولدو. ائلچی لر دئدیله: اگر قیز سنی سئوسه بیز ائلچی لیگه
 گنده ریک ائلچی لر یولا دوشوب، گلدیله حاجی میر محمدین یانینا.
 میر محمدین یایلاقدا چوخلو قویونو اولاردی، اؤزوده اونلارین حساب
 کتابینا یئتیشردی ائلچی لر جریانلی حاجی میر محمده صحبت ائله دیله،
 حاجی میر محمد دئدی: بوسؤزو دئدیز بیرده دئمه بین ائلچی لر دئدیله:
 نئییه حاجی میر محمد دئدی: بونا گؤره کی او عاشیق دیر، ایره لی ده کنده
 گل میشدی. منده قیزی می هئج و اخت عاشیغا وئرمه رم. ائلچی لر دوروب
 یولا دوشدولر. تزه دن میرزه، خان وئردینی حاجی میر محمدین یانینا
 ائلچی لیگه یوللادی. دئدی: من گئدیره م دوستوم گیله سن بیر یول دا گئت

حاجی میر محمدین یانینا خان و ثردی قایدیب، میر محمدین یانینا یثنه
 ائلچی لیکدن صحبت ائله ینده حاجی میر محمد دستور و ثردی، ایکی نفر
 دیونجا خان و ثردینی دؤیدولر. سونرا خان و ثردی، اؤزونو آتین اوستونه
 سالیب، اولوسون ائولرینه یثتیردی. میر محمود، گلیر خان و ثردی نین یانینا
 باخیر گورور یارالارینین آغریسیندان یامان سیزیلداییر، سازین باسیر
 سینه سینه، آلیر گوره ک نه دئیر:

ائله سیزیلدایما یاندیر ما منی،
 دوست دوستون یانیندا شیرین جان و ثردی.
 هر نه گتدی دوستون گتدی باشینا.
 سنی گیره قویدو اؤزو یان و ثردی.

* * *

قانیم غم دریاسی قلبیم بیر آدا،
 نازلی یارا چاتانمادیم دونیادا،
 یونس کیمی غرق اولموشام دریادا،
 فلک منه غم لشکرین سان و ثردی.

* * *

«میر محمودام» دریالارا دالارام،
 شیرین جانی عشق اودونا سالارام،

سن اؤلرسن من اوقیزی آلام،

قوی دئسینلر حاجی قیزین قان وئردی.

سۆز تمام اولدو. خان وئردی دئدی: چوخ ساغ اول من اولوم سن قیزال، دئینن حاجی قیزین قان وئردی. دورمنیم ائویمدن چیخ گئت میر محمودین حالی پریشان گلدی ائولرینه. آناسی گوردو میر محمودین حالی خوش دئیل. سوروشاندا، آلدی میر محمود:

گئجه گوندوز یارالاریم سیزیلدار،

ایوب کیمی حاقدان دیلک دیله ره.

آدم اولادی یام نئیم محمد،

قوزو کیمی مظلوم - مظلوم مله ره.

آناسی دئدی: آی بالا ائلچی دئیردین، گونده ردیک، بیزیم الیمزدن نه

گلر؟ میر محمود دئدی: آی آنا قولاق آس:

گوزوم قالدی حاجی اکن کوتاندا،

دومان گلیب گوزوم ائوین توتاندا،

ایشیقی گون کیمی آخشام باتاندا،

گوزوم یاشین نئسان کیمی اله ره.

آناسی دئدی: آی اوغول الله قادیردیر. میر محمود دئدی: آی آنا

قولاق آس:

«میر محمودام» ایشیم ایندی موشکولدو،
 عاغلیم گلمه یین باشیما گلدی،
 فرهاد کولونگویله بیستون دلدی،
 من آهیملابو داغلاری دلرهم.

سۆز تمام اولدو. میر محمود آناسیندان ایریلیب گلیر. قیزقالاسی
 کندینده خالاسی گیلله. خالاسین سارانین آناسی هجرین یانینا
 یوللاییرکی، بلکه قیزی وئرمه یه حاجی میر محمدی راضی ائله دیلر.
 میر محمودین خالاسی گلیب، هجرین دانیشیر هجر دئییر: حاجی بوایشه
 راضی دئییل، آنجاق چون بونلار بیر بیرین سؤیلر گئجه میر محمود
 کندین کناریندا اولسون قیزی گتیریپ، وئره رم قاچیردار میر محمودین
 خالاسی گلیب، جریانی میر محمودا دئییر. میر محمود سؤینجک گئجه
 اولجاق گئدیر، کندین کناریندا سارانین انتظارین، چکیر آنجاق گئجه
 گلیب کئچیر. سارادان بیر خبر اولمور. میر محمود باخیر گؤرور،
 داهی هاوا. آزقالیر ایشیقلا نسین آلیر گؤره ک نه دئییر:

انتظارام یار یولونو گؤزلرهم،
 هاردا قالدی مهربانیم گلمه دی.
 سینهم اوستون دویونلرهم کؤزلرهم،
 هاردا قالدی روح روانیم گلمه دی.

* * *

گنجہنن آیازی ووردو جانیم،
 ناحق یئرہ فتوا وئردیم قانیم،
 ہجر قویماز سارا گلسین یانیم،
 ہاردا قالدی ماہ تابانیم گلہدی.

میر محمود باخدی گوردو. بیر خبریو خدور آلدی سؤزونون سونونجو

بندین:

«میر محمود» دا خلعتینی بوروندو،
 ایلقار وئردی یاریولوندا سوروندو،
 صبح آچیلدی دان نشانی گوروندو،
 ہاردا قالدی گول جانانیم گلہدی.

سؤز تمام اولدو. میر محمود ائولرینہ قایتدی.

حاجی میر محمد گوردو. میر محمود قیزیندان ال چکن دئیل قیزین
 گوٹوروب گلدی، تبریزده گوللو آدیندا بیر باجیسی واریدی اونلارا، قیزی
 بی بی سینہ تاپیشیریب، اوزو قیز قالاسینا قایتدی. میر محمود بو ایشدن
 خبردار اولوب، گلدی تبریزہ، تبریزده بیر منزل توتوب، قالدی. چوخ
 آختاردی، سارانسی تاپانمادی، منزل ییہہسی باخدی، گوردو،
 میر محمودین گونو - گوندن رنگی سارالیر، دئدی: اوغول سنین حالین

نیہ پریشان دیر؟ دردین ندیر؟ آلدی گۆره ک جو ایندا میر محمود نہ دئدی:

گئجه گوندوز حسرتینی چکره م،
مجنونام وفالی یاردان اولموشام.
ایلقار وئردیم ایلقاریندا دایاندی،
ناموس دان غیرت دن عاردان اولموشام.

* * *

تاجر اولدوم غم یوکونو باغلا دیم،
سینه م اوستون چارلی چاپاز داغلا دیم،
اوره گیمده من سیرریمی ساخلا دیم،
خسته یم باغلاردا باردان اولموشام.

منزل یتیه سی دئدی: اوغول بیر آچیق دئه گۆروم، کیمی سئویسن؟

میر محمود دئدی: قولاق آس:

سئیراغیلار یامان کسب ارانی،
اوره یمه ووروبدولار یارانسی،
«میر محمودام» من سئومیشم سارانسی،
تالانیب دولتدن واردان اولموشام.

سۆز تمام اولدو. میر محمود گئجه نی یاتیب، سحر ائله دی. سحر

دوروب، باشلادی، شهری دولانماغا. یولو امیر بازاربندان دوشدو بیر زرگر توکانینین قاباغیندان کئچیردی، گوردو سارابیر قادینلا، زرگر توکانیندان قیزیل آلیر. اما زرگرین بیر گوزو قیزیلا. بیر گوزو قیزا باخیر. میر محمود توکانا کئچدی سارا میر محمودی تانیدی اما بی بی سی گوللو چون گورمه میشدی تانیمادی میر محمود زرگره دئدی: قیزا نه به باخیرسان؟ زرگر دئدی: سن کیمن نئیلیرسن؟ میر محمود آلدی گوره ک نه دئدی:

حسرت ایله باخان زرگر،
توکانینی یورد ائیلرهم.
باشینا اویون آچارام،
ایندی سنی خورد ائیلرهم.

* * *

نه باخیرسان یانی - یانی،
عزرائیلام آلام جانی،
گوزون آج آدامین تانی،
سنی ازیب آرد ائیلرهم

* * *

رحمین گلین بیر اوزونه،

دانشاندا باخ سۆزونه،
 «میرمحمودام» او گۆزونه،
 بیر اوخ ووررام گیرد ائلهرم.

سۆز تمام اولدو. گوللو میرمحمود آدین ائشیدهنده دئدی: سارا
 میرمحمود سن دئیهن میرمحمود دیر. سارا دئدی: بلی گوللو دئدی: اگر
 راضی اولسان بونو قوناق آپاراق میرمحمودی گۆتوروب گلدیلمر. گوللو
 گیله گوللونون قیزلاری، گۆردورلر میرمحمود اوقدهر گوزهل دیرکی،
 دنیادا تایی یوخدور. دئدیلمر: دئییرلر میرمحمود یاخشی اوخویار، ماییل
 اولسا بیزیم اوچون بیرین اوخوسون. دئمهلیم سارا اوزونه نقاب
 سالمیشدی کی، بی بی سی دئمه سین قیز اوغلاندان اوتر و اولور. آیری
 فیکر ائیله مه سین میرمحمود اجازه آلیب، آلدی گۆره ک نه اوخودو.

باشیزا دولانیم قیزلار،
 آغ اللره خضاب اولماز.
 من اولادی محمد (ص)،
 جهنمده عذاب اولماز.

* * *

سؤیله یارینا جوابی،
 وئرمه گینن سن عذابی،

گـؤتور اوزونـدن نـقابی،

گـؤزهلره نـقاب اولماز،

* * *

«میر محمودام» چیخدیم گشته،

در دیندن اولموشام خسته،

آلا گـوزلو بـویو بـسته،

گـؤزهلده اضـطراب اولماز.

سؤز تمام اولدو. میر محمود بیر نچه گون بوردا قوناق قالدی. گوللونون

قیزینین بیرى ها اللشدى میر محمودون نظرين اؤزونه جلب ائله سین

گوردو، میر محمود هنج اونو حسابا قویمور آجیغیندان گؤتوروب، حاجی

میر محمده بیر مکتوب یازدی کی، میر محمود گلیب گیریپ بیزیم ائوه،

ساردان ال چکمیر، حاجی میر محمد گلیب، تبریزه تبریزین حاکمی امیر

نظاما شکایت ائیلهدی کی میر محمود آدیندا بیر اوغلان منیم قیزیمدان

ال چکمیر امیر نظام ایکی. نفر یوللادی گلیب، میر محمودی توتدولار

ایسته دیلر آپارالار. میر محمود آلدی گؤره ک ساردان آیریلان چاغدا

نه دئدی:

وئراندا دونیادا نئیلیم،

اسیر سرگردان من اولدوم،

اۆز یاریندان آییری دوشن،

اسیری زندان من اولدوم.

* * *

یوسف تک مصرده قالدیم،

کرم تک اودلارا یاندیم،

لیلی تک جانندان اوساندیم،

اسیری دوران من اولدم.

دئدیلمر چوخ یوباندیرما. قورتار گنده ک میر محمود آلدی سؤزونون

سون بندین:

«میر محمودام» بو دونیادا،

دردیم دیر حددن زیادا،

کیمسه یوخ ییته فریادا،

قتلینه فرمان من اولدوم.

سؤز تمام اولدو. میر محمود بو گلن لری آندا وئریب، دئدی: اجازه

وئرین بیرینده دئییم آلدی میر محمود:

جلادلار آیاق ساخلاین،

بلالی دیر باشیم منیم.

گؤرورسوز اوزومه آخیر،

گۆز لریمدن یاشیم منیم.

* * *

سیغینمیشام مین بیر آدا،

مولام گرک یئتسین دادا،

یالقیزام من بودونیا،

یوخومدور قارداشیم منیم.

* * *

چاتین دادا «میرمحمودام»،

عرشه قالخیب منیم صدام،

بو او لکده تک من ییادام،

زه هر اولوب آشیم منیم.

سۆز تمام اولدو. میرمحمودی گۆتوروب، گتیردیلر. امیرنظامین یانینا

دالاندا سارا گوللونون اؤزو و قیزلاریلا، میرمحمودین دالینا دوشدولر.

سارا میرمحمودا دئدی: آخی سنی هارا آپاریرلار؟ میرمحمود دئدی

بیلیمیرسن؟ سارا دئدی: یوخ میرمحمود دئدی: اوندا قولاق آس:

باشینا دولانیم وفالی یاریم،

امر اولونوب بوگون دارا گئدیده.

سندن آیری یوخدور منیم قراریم،

بللی دئیل نه دیارا گئدیرم.

* * *

اگر اولدوم بئله سؤیله ائلیمه،

بولبول ایسدم یئتمه دیم گولومه،

بیر یاخین گل الینی وئرمه الیمه،

داهی منده یوخدور چارا گئدیرم.

سارانی و اورادا اولانلاری آغلاماق توتدو. آلدی میر محمود سؤزون

سونونو:

منندن سونرا باشا قاراباغلاما،

آغلا ساندا سن او جادان آغلاما،

«میر محمودام» منه عزا ساخلاما،

خلیل کیمی منده نارا گئدیرم.

سؤز تمام اولدو. میر محمودی گتیردی لر صاحب الامیر میدانینا

امیر نظام دستور وئردی. دار آجین قوردولار سارا قاباغایریب گوره ک

امیر نظاما نه دئدی:

بولبول اولسه گوللو باغلار گول آچماز،

یاواش - یاواش گول چیچکی سارالار،

باغبان ناشی اولسا گول غنچه آچماز،

یاواش - یاواش گول بوتاقین خارآلار.

امیرنظام دئدی: قیزیم آتان شکایت ائیله ییب سارا دئدی: بیر قولاق

آس:

اومود الین اوزمه فانی دونیادان،
عالمی بورویر حقیقی صدان،
اؤزو نجات وئرسه منه یارادان،
دوباره دن باغ باغچالار باآلار.

سارا آلدی سؤزون سونونجو بندین:

«سارانسی» سالیسان یانار اودلارا،
سیر سؤزونو دئمز هئچ واخت یادلار،
دردینی سؤیلرهم شاه بولود لارا،
گوئیدن آتش یاغار یئری نار آلار.

سؤز تمام اولدو. سارانی میداندان خارج ائله دیلر. امیرنظام دستور

وئردی. میرمحمودی دارا چکسینلر. میرمحمود قوللاری باغلی دئدی:

امیرنظام اجازه وئر من وصیتیمی ائیله ییم، سونرا اولدورون. امیرنظام

دئدی: دئه آلدی میرمحمود:

باشینا دولانیم خان امیرنظام،

ایستہ رہم ایشلرین نظاما گلین.
 اؤلدورسندہ حلال ائتدیم قانیمی،
 بو شرطین سارا عزاما گلین.

* * *

حلال خلقت میل ائیلہ مز حراما،
 حق اوزو یئیشسین منیم چاراما،
 ناشی طبیب ال وورمُاسین یاراما،
 حکیم لقمان منیم یاراما گلین.
 امیر نظامین اورہیی بیر ذرّہ یومشالدی، آلدی میر محمود:
 امیر باتما من فاغیرین آہینا،
 اوزومو توتارام حق درگاہینا،
 بیر نامہ یازارام شاہلار شاہینا،
 گو تورسون عباسی (ع) چاراما گلین.

امیر نظام بوسوزو ائشیدہ نندہ بدنئی بیر تیترہ دی. دالی - دالی چکیلدی،

آلدی میر محمود:

شہلایا نرگیزہ بنزہر گوزلری،
 شکردن شیرین دیر اونون سوزلری،

نه حددی وار خانلار بی لر قیزلاری،

گۆزه للیکدن منیم ساراما گلسین.

امیر نظام اۆز اۆزونه دئدی: بلکه بو اوغلانین هنج گوناھی یوخدور. من

دانشدیر مامیش، نثیه دارا چکدیریره، آلدی میر محمود سۆزون سونون:

بیچاره «میر محمود» گل حقی سۆیله،

خنجر آلیب ظولمون کۆکونو تئیله،

عادل حۆکمران سان حق دیوان ائیله،

قویگینان بو قلییم آراما گلسین.

سۆز تمام اولدو. امیر نظام دستور وئردی، میر محمودین قوللارین

آچین. یانیمما گتیرین. امیر نظام اوغلانی دا قیزی دا دانشدیردی، گۆردو هر

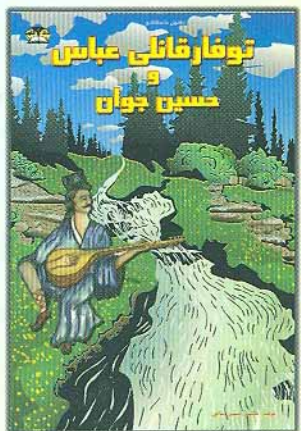
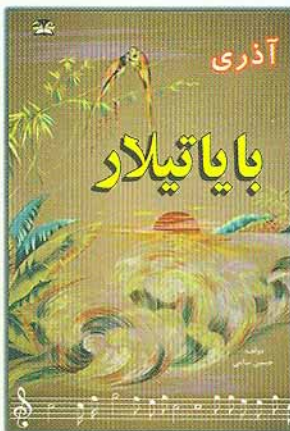
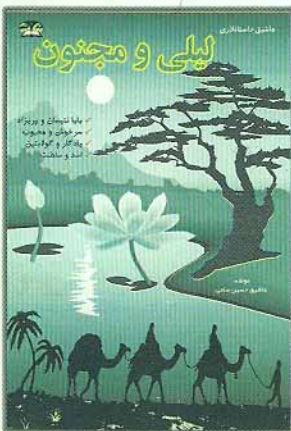
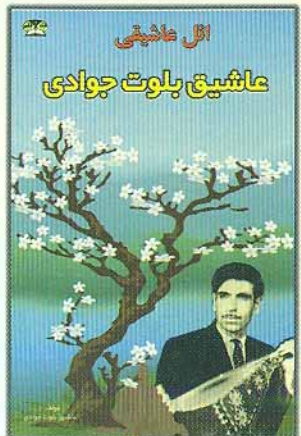
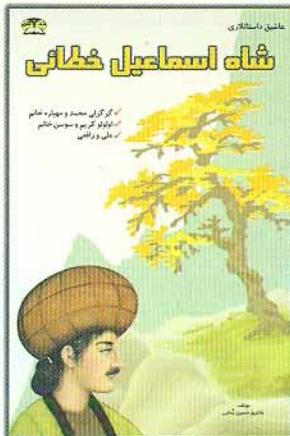
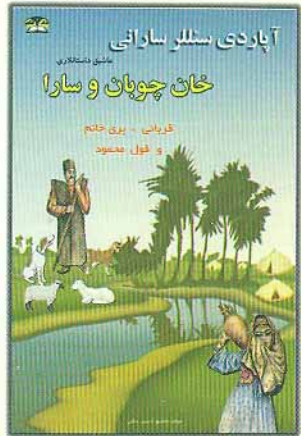
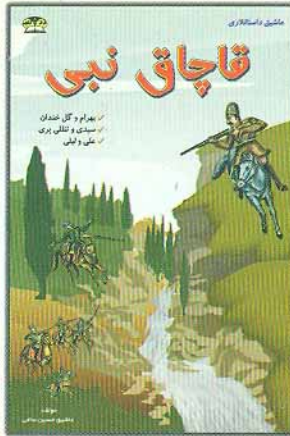
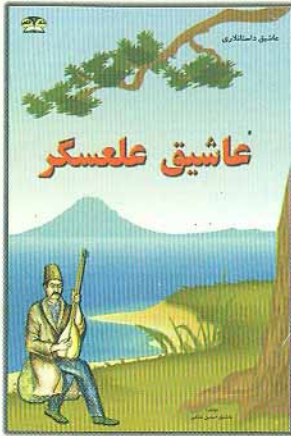
ایکیسی بیر بیرین سئویر حاجی میر محمدہ دستور وئردی تو یون خرچین

قویوب، اونلارین تو یون ائله سین میر محمودین آتاسی میر غفارا خبر

وئردیلر گلدی. تبریزه بازارلیق ائیله ییب گئدیب ورزقاندا قیزخ گون قیرخ

گئجه میر محمودلا سارایا توی توتدولار.

سری کامل عاشیق داستانلاری منتشر شد

شابک: ۱۳-۱۱۳۳-۶۹۵۳-۶۶۴-۱
ISBN: 964-6953-13-1

دفتر انتشارات زر قلم تلفن: ۵۵۶۷۴۸۲
تبریز- خیابان امین، پاساژ ولیعصر

